

de Proosdijkoerier

JAARGANG 32 | NUMMER 3 | SEPTEMBER 2016

WILNIS DORP ROND 1950

EINDE HISTORISCHE BANDEN?

IK WIST NIET WAT OORLOG WAS

ADVERTENTIEPAGINA BINNENZIJDE OMSLAG
IN BEZIT VAN AVANTI

Wisselingen

door Jaap Meulstee

Mensen maken geschiedenis. Sommige mensen bepalen de geschiedenis. Weer andere mensen spreken af wat we geschiedenis noemen. Binnen onze historische vereniging kijken we naar wat geweest is. Sommigen zijn gevoelig voor de chronologische ordening van gebeurtenissen. We prijzen ons gelukkig met een paar enthousiaste schrijvers, die hun verhalen baseren op kritisch onderzoek van beschikbare bronnen. De bedoeling is inzicht te verkrijgen in het verleden van onze regio. We gebruiken hierbij een grote diversiteit aan bronnen, zoals geschreven en gedrukte bronnen, interviews (mondelijke geschiedenis) en archeologische vondsten. Ook in dit nummer van de Proosdijkoerier treft u hiervan weer uiterst interessante voorbeelden aan.

Het is daarbij extra stimulerend, dat in de wandelingen, 'tussen de schappen van de supermarkt', menig dorpsgenoot je aanspreekt over een bepaald artikel en daar enthousiast en met complimenten op reageert. Ook leuk als er uit de eigen bronnen geput wordt en foto's, verhalen of bepaalde attributen uit het verleden aangeboden worden. "Leuk voor een verhaaltje of gewoon als illustratie bij hoe het vroeger hier was". Dat stellen we zeer op prijs en in onze nieuwsbrief, de Proosdijkoerier of in de Oudheidkamer besteden we hier graag aandacht aan. Zo delen we de passie en de aandacht voor de manier waarop wij en onze voorouders ooit leefden.

BESTUURSWISSELING

In de kronieken van onze vereniging komt dit najaar weer een aanvulling. In 2003 mocht ik de voorzittershamer van mijn voorganger Piet Grundmann overnemen. Met een korte pauze in dit voorzitterschap (van

2006 - 2008) komt nu het moment van overdragen. Op de najaarsvergadering van november zal ik op mijn beurt de hamer overhandigen aan mijn beoogd opvolger Rob Blans. Overigens blijf ik wel in het bestuur, met als portefeuille de Proosdijkoerier, website en nieuwsbrief. Ook enkele andere leden van het bestuur stellen hun plaats beschikbaar. Na zes jaar treden Marie-José van Bunningen, Hans van Dreumel en Harry Hoefkens terug. We zijn deze sympathieke en hardwerkende bestuursleden veel dank verschuldigd voor hun inzet. Waarvan akte. Nog mooier is dat zij actief betrokken blijven als vrijwilliger binnen de vereniging. De organisatorische details over de bestuurswisselingen leest u elders in de Proosdijkoerier bij de berichtgeving over de najaarsvergadering van 17 november a.s.

HUISVESTING

Er komt ook een andere verandering aan. Onze oudheidkamer in het Dorpshuis van Vinkeveen gaan we verlaten. In onze zoektocht naar een vervangende ruimte zijn we in Mijdrecht, centraal in het dorp, terechtgekomen. De beschikbare hoeveelheid vierkante meters is in dit nieuwe onderkomen meer dan het dubbele van de ruimte in Vinkeveen. We krijgen de beschikking over een aparte vergaderruimte, een ruime opslagmogelijkheid voor onze uitgebreide documentatie en diverse archeologische voorwerpen en er is een bescheiden keukenruimte. Het is de bedoeling dat we u daar nog meer mogelijkheden kunnen bieden om daadwerkelijk zelf met onze geschiedenis aan de slag te gaan. We zullen deze ruimte in het nieuwe jaar graag aan u presenteren.

Voor nu wensen we u weer veel leesplezier met deze editie van ons kwartaalblad. En nogmaals, het geeft niets als u uw tevredenheid doorvertelt aan uw vrienden en bekenden! ■

Bij de voorplaat

Op het voorblad van deze Proosdijkoerier ziet u een luchtfoto van Wilnis uit de beginjaren vijftig van de vorige eeuw. De plek waar men is opgegroeid, is voor veel mensen van grote betekenis voor de rest van hun leven. Maar met het verstrijken der jaren verandert zo'n plaats ingrijpend. En wat rest zijn de herinneringen.

Dit gevoel is op een bijzondere wijze vastgelegd door Jan Bluemink. Hij is geboren en getogen in Wilnis en hij zag in de loop der jaren 'zijn' dorp aanzienlijk veranderen. Hij besloot om de herinnering aan hoe het vroeger was, vast te leggen. Het resultaat is een indrukwekkend miniatuurdorp waar Wilnis van omstreeks 1950 is nagebouwd. Piet van Buul ging bij Jan Bluemink op bezoek en doet verslag van diens bijzondere bouwcapaciteiten.

Digitale nieuwsbrief

Met enige regelmaat geven we een digitale nieuwsbrief uit.

Elke maand proberen we u via dit bulletin op de hoogte te stellen van de laatste nieuwtjes aangaande onze vereniging en de regionale historie.

Ontvangt u deze nieuwsbrief nog niet? Jammer, want de laatste actualiteiten en nieuwtjes plaatsen we niet meer in de Proosdijkoerier.

Dus wilt u - net als bijna negenhonderd andere betrokkenen - toch goed op de hoogte blijven? Meld u dan eenvoudig aan door uw naam en e-mailadres in te vullen op de homepage van de website van de historische vereniging. U ontvangt dan ook regelmatig de nieuwsbrief. **Zie ook onze website: www.proosdijlanden.nl**

In deze Proosdijkoerier

- 87 Wisselingen
- 88 Bij de voorplaat | In deze Proosdijkoerier
- 89 Einde historische banden?
- 93 Wilnis dorp rond 1850
- 98 De installatie van een nieuwe burgemeester van Mijdrecht en Wilnis in 1943
- 102 Ik wist niet wat oorlog was
- 107 Flaesorgel in de Nederlandse Hervormde Kerk van Waverveen
- 108 De Amstel en zo voort ... [deel 1]
- 112 Hallo, met wie spreek ik?
- 119 Rondeveens archeologisch materiaal in nationaal museum
- 120 Een compilatie van Nieuwtjes en Weetjes uit Oma's tijd
- 122 Hassing verhaspeld
- 124 Verenigingsnieuws

Einde historische banden?

door Joop Frankenhuizen

Gezicht op Rechthuis, brug en Mennonietenbuurt circa 1775. Aquarel van Johannes Schouten 1716 - 1792 (coll. SDOUDK)

Nog net in het Groene Hart en voor een deel grenzend aan de provincie Noord-Holland liggen de ronde venen. Een door dijken omgeven cirkelvormig verveend plassengebied met daarin de dorpen Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen, Waverveen, De Hoef en Amstelhoek.

Dat dit gebied onder de naam Proosdijlanden vijf eeuwen lang onafhankelijk was, weet bijna niemand. Dat de dorpen Thamen, Uithoorn, Blokland en Kudelstaart daar deel van hebben uitgemaakt, idem dito. Dat Mijdrecht toen de hoofdplaats was en er een hooggerecht zitting had, doet niet meer ter zake. Dat Uithoorn in 1636 over de Amstel een brug krijgt om de ingezetenen een snelle toegang tot de naburige dorpen te verlenen, is vergeten. Dat Thamen en Uithoorn in 1819 bij de provincie Holland werden ingedeeld is verleden tijd. Dat de provincie Holland in 1840 vanwege machtswellust gesplitst werd in Noord- en Zuid-Holland, staat alleen in de geschiedenisboeken.

Zoals de zaken nu liggen, zal Uithoorn straks de verbinding met de buitenwereld via de Irenebrug afsluiten, waarmee een eind komt aan de doorgang zoals destijds bedoeld. Laten we eens kijken wat toentertijd de overwegingen waren voor een brug over de Amstel om ook de oosterburen te dienen.

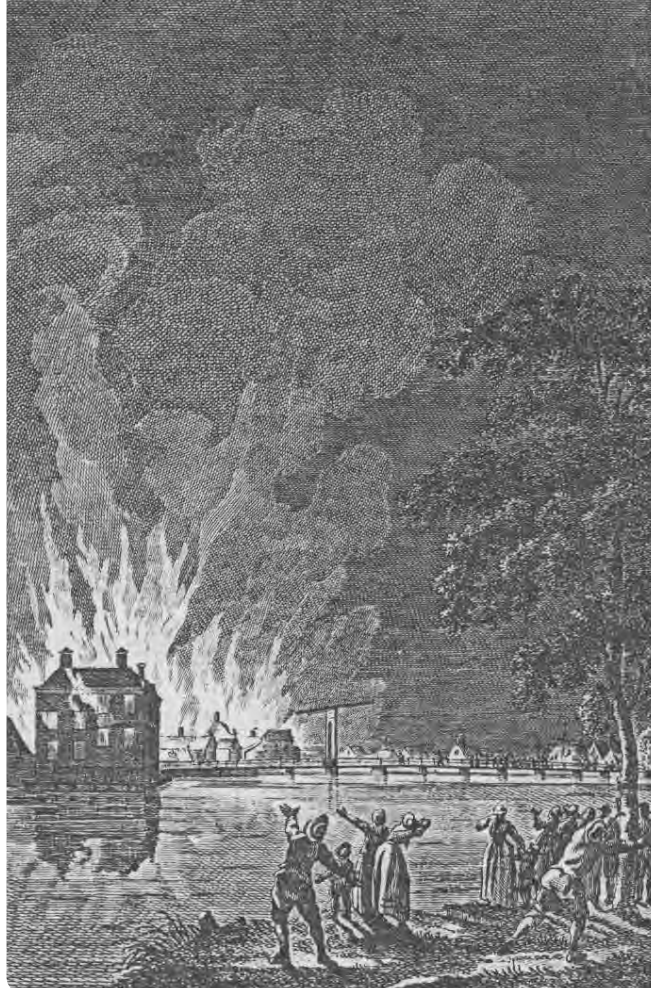
correspondentie der ingeseetenen, soo van de Stad, Steden en Landen van Utrecht in het gemeen, als van de opgeseetenen der voorsz. Proosdye in het particulier, mitsgaders de reysende luyden ende vragtwagens van Amsterdam, Rotterdam, Dordrecht ende elders, aldaar passeerende, in haare voyagie gevordert, die, soo haast het ys in de rievre van de Amstel legt, de passage door de Proosdye verlaaten en genootsaakt worden door andere wegen ende Dorpen in Holland, tot naadeel van deese provincie, haaren weg te maken.”

EEN BRUG OVER DE AMSTEL OM TOL TE HEFFEN

De zaak is duidelijk. Wanneer er een brug komt, is Utrecht beter toegankelijk en kan de provincie tol heffen, waaruit het onderhoud van de wegen en paden in de polders van Uithoorn en Amstelveen deels kan worden betaald. Maar, wanneer de stad Amsterdam de plannen van de provincie Utrecht te horen krijgt, is Leiden in last, want even verderop, bij Ouderkerk, ligt al een brug over de Amstel. Een tweede brug betekent inkomsten-derving, zeker nu Uithoorn dezelfde tol gaat heffen als Ouderkerk. Het vervolg is bekend. Ondanks de bezwaren van Amsterdam volgt even na 1636 de bouw van een brug “gestreckt hebbende van de Mijdrechtse Zuwe tot aan de werf van het Gerecht, of Tolhuijs aan den Uythoorn”. Een lange houten brug met een enkelklaps beweegbaar deel om de scheepvaart door-gang te verlenen.

DE WELVAART KOMT IN GEVAAR

In 1672 blijkt de vreugde om de nieuwe brug van korte duur geweest, want de Republiek is weer eens in oorlog. Dit keer met Frankrijk en Franse troepen zijn onderweg naar Amsterdam om daar de boel te bezetten. Om te voorkomen dat die troepen van de brug bij Uithoorn gebruik gaan maken, wordt deze door de omwonenden afgebroken. Geen brug meer bij Uithoorn. De klok is 35 jaar teruggezet en het ziet het er niet naar uit dat de verbinding met Utrecht snel zal worden opgebouwd. Dit tot afgrijzen van de provincie. De welvaart komt in gevaar, meldt octroy nummer 13 in het Groot Placaatboek van de Staten 's Lands van Utrecht. Geen wonder dan ook dat diezelfde Staten op 18 maart 1711 besluiten bij Uithoorn een nieuwe brug te laten bouwen en gelijk de tolgelden met 33% te verhogen om daaruit de kosten te betalen. In 1781 volgt een tweede ramp. Grote brand in Uithoorn. Veel schade langs beide oevers van de Amstel. De brug blijft gelukkig gespaard.

Bijgaande aquarel (pag. 89) uit 1775 toont een lange houten brug met een enkele beweegbare klap. Afbeeldingen uit latere jaren tonen diezelfde brug voorzien van twee beweegbare klappen. Kennelijk genoodzaakt door toenemend en zwaarder waterverkeer, waarbij het vervoer van turf een grote rol is gaan spelen.

DE ZUWE WORDT PROVINCIALE WEG

In 1798, na de Bataafse omwenteling, houden de Proosdijlanden officieel op te bestaan. Mooie gelegenheid om dan gelijk maar de provinciegrenzen te herzien. Op 19 mei 1819 worden Thamen en Uithoorn geruild met Waverveen. Thamen en Uithoorn gaan van de provincie Utrecht naar de provincie Holland en Waverveen gaat van Holland naar Utrecht. Dan lange tijd rust. In september 1939 wordt de lange brug, zoals die in de volksmond heet, vervangen door de huidige Irenebrug. Dit mede omdat de Mijdrechtse Zuwe door de provincie Utrecht is gepromoveerd tot provinciale weg. Dat een provinciale weg dan dwars door het hart van Uithoorn gaat lopen is door het toenmalige gemeentebestuur kennelijk nooit als een probleem gezien.

Rond 1970 komt de Mijdrechtse Zuwe, dan S21 geheten, in het nieuws. De weg is te druk geworden. Op hoogtijdagen rijden er tussen Uithoorn en Hilversum wel 20 auto's per minuut. Verdubbeling van het aantal

rijbanen is hard nodig. In Aalsmeer is de weg voor een deel zelfs al vierbaans gemaakt. Wat gebeuren moet is die weg doortrekken naar Uithoorn en dan verder naar Mijdrecht. Maar dat kan nog wel even duren, want dat doortrekken is een zaak van twee provincies. Daarnaast, Uithoorn wil echt geen dijklichaam met daarop een vierbaansweg dwars door het dorp. De provincie Noord-Holland hoort de protesten en neemt een afwachtende houding aan. De provincie Utrecht ziet licht en komt met twee oplossingen om de kom van Uithoorn te ontzien. Een tracé dat op de S21 bij Vinkeveen aansluit of een wat korter tracé dat bij Mijdrecht aansluit. In juni 1972 laat Utrecht weten de verdubbeling van het aantal rijbanen op te schorten totdat duidelijk is wat Noord-Holland nou echt wil.

TWEE KEMPHANEN HEBBEN HET WOORD

Dat opschorten duurt tot 2000. De discussie over de S21, dan N201 geheten, wordt door Noord-Holland weer opgepakt. De N201 moet ten noorden van Uithoorn een vierbaansweg worden om eenmaal over de Amstel als tweebaansweg richting Hilversum verder te gaan. Dan veel discussie over de manier waarop de Amstel moet worden gekruist en de aansluiting op de N201 aan de Utrechtse kant moet worden gerealiseerd. Omwonenden zien liever een aquaduct dan een brug zoals Noord-Holland wil. Alleen kost een aquaduct 25 miljoen euro en een brug slechts 7,5 miljoen. Bovendien moet met een brug rekening gehouden worden met masthoogten van negen meter en opritten van 15 meter hoogte, want de polder aan de Utrechtse kant ligt bijna vijf meter onder het wateroppervlak en dat komt het landschap niet ten goede.

In 2006 komt de discussie in een stroomversnelling. De provincie Utrecht voelt wel wat voor een aquaduct en wil twee miljoen bijdragen aan extra kosten. Als de gemeenten Amstelveen, Uithoorn en De Ronde Venen laten weten dat ook te willen, gaat ook Noord-Holland akkoord met een tweebaans aquaduct. De provincies Noord-Holland en Utrecht blijven kempfanen, waar het grensgebieden betreft. Dan volgen prompt weer nieuwe protesten, wanneer Uithoorn laat weten geen doorgaand verkeer over de Irenebrug meer toe te laten en verkeer over de oude N201 vanuit Mijdrecht te laten doodlopen in een parkeergarage. Anno 2014 is alles voor een deel opgelost. Het aquaduct is klaar. Uithoorn is via een omweg vanuit Mijdrecht voor doorgaand verkeer bereikbaar. En wat de Irenebrug betreft is het wachten tot de Uithoornse politiek de oude afspraken nog eens bekijkt.

CONCLUSIE

Gebaseerd op 500 jaar geschiedenis blijken Mijdrecht en Uithoorn meer met elkaar te hebben gehad dan de huidige politiek ons wil doen geloven. Bijgaande foto uit 1925 toont nog een deel van de verbondenheid. Links een deel van Uithoorn en rechts een deel van Amstelhoek. Wat is er dan op tegen om, ondanks die vermaledijde Amstel, de verbinding gewoon in stand te houden en de burens aan de overkant op die manier te laten weten dat de oude banden nog steeds bestaan en zij straks niet kilometers hoeven om te rijden? ■

Geraadpleegde bronnen:

- Streekarchief Vecht en Venen
- Groot Placaatboek van de Staten 's Lands van Utrecht
- Inleiding dorpsgerichten RAU ingang 49
- De heerschappij van de proost van Sint Jan door F. Doeleman 1982

Wilnis dorp rond 1950

'IK WEET NOG HOE HET WAS'

door Piet van Buul

*“ Dit dorp, ik weet nog hoe het was,
de boerenkinderen in de klas,
een kar die ratelt op de keien,
het raadhuis met een pomp ervoor,
een zandweg tussen koren door,
het vee, de boerderijen.”*

JAN BLUEMINK HERBOUWT HET DORP VAN ZIJN KINDERJAREN

De plek waar men is opgegroeid, is voor veel mensen van grote betekenis voor de rest van hun leven. Maar met het verstrijken der jaren verandert zo'n dorp ingrijpend. En wat rest zijn de herinneringen. Dat gevoel is op een bijzondere wijze vastgelegd in het lied 'Het Dorp' in de vertolking van Wim Sonneveld. Eenzelfde gevoel moet Jan Bluemink uit Wilnis gehad hebben. Hij is geboren en getogen in Wilnis en hij zag in de loop der jaren 'zijn' dorp aanzienlijk veranderen. Hij besloot om de herinnering aan hoe het vroeger was, vast te leggen. Het resultaat is een indrukwekkend miniatuurdorp waar Wilnis van omstreeks 1950 is nagebouwd.

DE FAMILIE BLUEMINK

Aan het eind van de negentiende eeuw kwam overgrootvader Johan Bluemink vanuit Nieuwkoop naar Mijdrecht. Zijn zoon Dirk werd in Mijdrecht geboren en die verhuisde later naar de Herenweg 2 in Wilnis. Het huis staat er nog steeds in betrekkelijk originele uitvoering. Het ligt aan de Heinoomsvaart bij de brug waar de Herenweg overgaat in de Dorpsstraat. Opa Dirk was beurtschipper, maar bij een ongeval liep hij ernstig knieletsel op en moest hij een andere bron van inkomsten zoeken. Hij begon een zakkenstopperij aan de Herenweg 6. "In die tijd werden veel dingen verpakt en vervoerd in jute zakken," vertelt kleinzoon Jan Bluemink. "Denk aan graan en meel en dergelijke. Die zakken gingen nogal eens kapot en dan werd in de zakkenstopperij van mijn opa de schade weer keurig hersteld." Blijkbaar was dat een lucratieve bezigheid, want op een gegeven moment ging Dirk samenwerken met Janus Vis en werd het Zakkenstopperij Bluemink & Vis.

Op 30 april 1920 werden opa Dirk en zijn vrouw aangesteld als kostersechtpaar in de Gereformeerde Kerk aan de Dorpsstraat in Wilnis. Naast koster was Dirk ook aanzegger en begrafenisondernemer. De fraaie hoge hoed die bij het tenue van de begrafenisondernemer hoorde, zit nog in de originele hoedendoos en wordt door Jan Bluemink gekoesterd. Het kosterechtpaar verdiende in die tijd 208 gulden per jaar. Maar daar moest wel wat voor worden gedaan. De opdracht van de kerkenraad bij de aanstelling van het echtpaar Bluemink luidde: "Het bewaren van de orde tijdens de godsdienstoefeningen, bijzonder bij den aanvang, het aanwijzen van de zitplaatsen aan vreemdelingen, het zoo nodig behulpzaam zijn van doopouders en

mensen die door eenige ongesteldheid worden bevangen."

Voor de gemeenteleden was de koster blijkbaar een centrale figuur in de kerkgemeenschap, die overal voor zorgde. Dirk was zo'n koster, getuige een uitdrukking, die in Wilnis bijna spreekwoordelijk is geworden. Toen een kind eens aan zijn moeder vroeg hoe iets geregeld zou worden, kreeg het als antwoord: "Dat regelt Bluemink, jongen!" Bijna 30 jaar was het echtpaar Bluemink koster. Eind 1949 brachten gezondheidsproblemen hen er toe om met het kosterswerk te stoppen. De naam Bluemink blijft echter nog lang met het kostersvak verbonden. Piet, de zoon van Dirk werd later koster in de Hervormde Kerk in Wilnis. In 1988 werd hij als 'dorpelwachter' opgevolgd door zijn zoon Dirk. Ook timmerman en maquettebouwer Jan voegt zich in deze familietraditie. Hij werd in 2004 tot koster benoemd.

EEN ECHTE WILNISSER

Jan Bluemink is geboren in 1945 en groeide op aan de rand van het oude dorp. De vader van Jan was fotograaf en hij verkocht ook fotoartikelen. Later ging hij ook huishoudelijke artikelen verkopen. Als fotograaf bouwde

vader Johan (Jan) een flink archief op van foto's uit de periode na de oorlog. Daarnaast ging hij ansichtkaarten verzamelen. Zo ontstond er een interessant en waardevol archief waar zoon Jan later bij de bouw van zijn miniatuurdorp nog veel plezier van zou beleven. "Vanaf de tijd dat ik van mijn moeder buiten mocht spelen en ik naar school ging, begon het oude dorp voor mij steeds meer te leven. Tijdens die kinderjaren ben ik een echte Wilnisser geworden. Ik hield van het dorp en de mensen die er woonden. En blijkbaar heb ik altijd wel iets met bouw en architectuur gehad. Ik ben timmerman geworden en we hebben in de loop der jaren een goed lopend timmerbedrijf opgebouwd. Ik ben in de zakkenstopperij vroeger mijn eigen timmerwerkplaats begonnen. In 1985 zijn we naar de Ringdijk verhuisd. Daar woon ik ook en ik heb het geluk dat ik over een ruime woning beschik met een flinke zolder, waar het hele dorp op schaal één op vijftig is opgebouwd.

WILNIS IN DE JAREN VIJFTIG

Jan Bluemink heeft er voor gekozen om het oude dorp Wilnis na te bouwen zoals het er in de jaren vijftig van de vorige eeuw heeft uitgezien. "Dat is de periode, dat ik als kleine jongen naar school ging en later als opgroeiende jongeling het karakter van het dorp het beste heb leren kennen en waarderen." Wanneer Jan over het Wilnis uit zijn jonge jaren praat, dringt zich de tekst van 'Het Dorp' weer op: *'Ik was een kind en wist niet beter, dan dat dat nooit voorbij zou gaan.'*

In die periode was het dorp nog tamelijk ongerept en authentiek. Kort daarna heeft de 'ontwikkeling' zich ingezet. En dat is ook precies de reden waarom Jan het oude Wilnis wilde vastleggen. Zoals in veel steden en dorpen werden oude gebouwen gesloopt omdat ze verouderd waren of niet goed meer voldeden. "Daar is op zich niks op tegen," zegt Jan. "Ik zou zelf ook niet in een verouderd krot willen wonen. Maar wat me altijd gestoord heeft is het feit dat er na de sloop nieuwe panden werden gebouwd, zonder dat men rekening hield met hoe het eerst was. Kijk bijvoorbeeld naar café-restaurant 'De Vergulde Wagen'. Dat was een markant gebouw en een centrale ontmoetingsplek voor de mensen uit Wilnis. Als je nu ziet wat er na de brand op die plek gebouwd is, dan vindt je niks meer terug van die oude sfeer. Dat vind ik jammer. Daarmee gaat het karakter van het dorp voor een deel verloren en verandert het aanzien van zo'n dorp ingrijpend. Je zou ook heel goed nieuw kunnen bouwen waarbij je de karakteristieke elementen, die vaak honderden jaren lang het beeld bepaald hebben, laat terugkomen. Mijn

Wilnis - De Hervormde Kerk en omgeving

Wilnis - Gereformeerde Kerk met witte dokterswoning

Wilnis - Het oude raadhuis

**'IK ZOU ZELF
OOK NIET IN EEN OUD KROT
WILLEN WONEN'**

motivatie om aan dit project te beginnen is dus om de komende generatie te laten zien hoe het vroeger was en hoe leuk Wilnis ook toen al was.”

WAAR BEN IK AAN BEGONNEN?

Maar tussen droom en daad... Rond de eeuwwisseling begon Jan Bluemink aan de uitvoering van zijn plan. “Ik wist vanaf het begin dat het een heel karwei zou worden,” zegt hij. Het oorspronkelijke idee was om de oude Dorpsstraat in beeld te brengen. Maar van lieverlede breidde zich dat uit en uiteindelijk is heel het oude dorp nagebouwd. Dat is het deel van Wilnis dat omsloten wordt door de N212, de Ringvaart en de Heinoomsvaart. Op het laatst heeft hij er nog een stukje van het begin van de Herenweg aan toegevoegd met het gebied rond zijn ouderlijk huis. Jan begon bij de brug aan het begin van de Dorpsstraat. “Ik begon met het eerste pand aan de Dorpsstraat. Dat was het pand naast mijn ouderlijk huis. Het begin van de Dorpsstraat was het gedeelte dat ik mij het beste kan herinneren. Maar hoe verder ik in de richting van het dorpscentrum kwam, hoe moeilijker het werd. Ik wilde het dorp zo realistisch mogelijk nabouwen, want het moest natuurlijk zoveel mogelijk lijken op het Wilnis van toen.”

ONDERZOEK

Van de gebouwen die nagenoeg gelijk zijn gebleven heeft Jan foto's gemaakt. Verder is hij op zoek gegaan naar foto's van de gebouwen die inmiddels verdwenen waren. Daarbij kwam de verzameling oude ansichtkaarten van zijn vader en diens fotoarchief goed van pas. Hij zocht mensen op die thuis nog oude tekeningen of foto's hadden liggen. Veel informatie ontving hij van plaatsgenoten, die herinneringen met hem deelden en aanwijzingen gaven over hoe het er vroeger had uitgezien. Verder bleken er van een aantal gebouwen nog bouwtekeningen beschikbaar te zijn. Ook kreeg Jan de beschikking over een aantal luchtfoto's uit de jaren vijftig van de vorige eeuw. Hij vroeg kadastergegevens op, waarmee hij de juiste plaats van bepaalde gebouwen, alsmede hun oorspronkelijke afmetingen kon bepalen. “Maar wanneer je een foto van een niet meer bestaand gebouw hebt, dan moet je inschatten hoe groot het in werkelijkheid is geweest. Ik deed dat soms door stenen of dakpannen te tellen. Beroepshalve heb ik jarenlang timmerwerk gedaan in de bouw en ik kan dan ook redelijk een inschatting maken van de grootte van zo'n gevel, wanneer ik daar een foto van heb.” Dat onderzoek heeft heel veel tijd gekost. Jan: “Maar het was wel erg leuk om te doen. Gedurende het project kwamen weer veel oude

herinneringen boven. Mijn oude school die afgebrand is, de vroegere brandweerkazerne en zelfs de oude gevangenis van Wilnis. Er zijn ook verschillende gebouwen bij die ik als timmerman nog onder handen heb genomen.

DE BOUW

De opbouw van het miniatuurdorp heeft in totaal ruim elf jaar geduurd. Jan Bluemink besteedde er de lange, donkere winteravonden aan. “Oorspronkelijk was ik van plan om er een soort Madurodam van te maken, dat ergens op een openbare plek zou komen. Daarvoor zou ik alle gebouwen op een schaal van één op honderd gaan bouwen. Maar ik realiseerde mij dat een opstelling in de buitenlucht veel onderhoud zou vragen. Omdat we in onze huidige woning aan de Ringdijk over een ruime zolder beschikken, hebben we besloten om daar het miniatuurdorp te bouwen en op te slaan. Ik ben vervolgens aan de slag gegaan met zagen lijmen en schilderen. Zo is er naar mijn oordeel een getrouwe weergave ontstaan van Wilnis uit mijn jeugdijaren. Ik ben timmerman en het maken van de huizen en de gebouwen op een schaal van één op vijftig was voor mij de uitdaging. In het begin heb ik van elk gebouw ook werktekeningen gemaakt, maar op den duur ben ik aan de hand van de bestaande afbeeldingen gewoon aan de slag gegaan. Ik heb de gebouwen geschilderd en om het geheel een levendig aanzien te geven, heb ik her en der wat kunstboompjes en plantjes neergezet en hier en daar wat speelgoedbeesten. Maar ik ben niet zo'n knutselaar om er ook nog allemaal poppetjes, fietsen, paard en kar en dergelijk in te zetten.”

TENTOONSTELLINGEN

Het hele dorp staat nu op de ruime zolder bij Jan Bluemink. Naast het plezier dat hij er zelf aan beleeft, heeft Jan vanaf het begin de bedoeling gehad om zoveel mogelijk mensen in staat te stellen zijn bouwsels te bekijken. “Dat kan bij mij op zolder,” zegt Jan. “Ik krijg af en toe nog wel eens groepjes mensen, die bij wijze van familie-uitstapje hier de maquette komen bekijken en herinneringen komen ophalen. Maar ik heb er steeds rekening mee gehouden dat het dorp vervoerd moet kunnen worden om het ergens anders tentoon te stellen. Daarom is het geheel gebouwd op platen van ongeveer één meter per stuk. Die zijn los te koppelen, bruggetjes kunnen gedraaid worden en alles kan dus uit elkaar gehaald worden. Ik heb in de vloer van de zolder een luik laten maken, zodat ik elk paneel met een lier naar beneden kan laten zakken. Op die

manier zijn er regelmatig onderdelen vervoerd en tentoongesteld op open dagen en speciale evenementen. Naast de maquette plaats ik dan meestal ook nog een paar wandjes met oude foto's uit die tijd. Het begint inmiddels een traditie te worden dat het hele dorp te zien is tijdens de Najaarsmarkt, die elk jaar in september in Wilnis wordt gehouden. We maken dan een opstelling in De Schakel, waar iedereen kan komen kijken. Ook dit jaar weer, op zaterdag 10 september."

EEN FEEST VAN HERKENNING

De tentoonstellingen zijn voor Jan elke keer een beleving om naar uit te kijken. "Natuurlijk is het leuk om te laten zien wat je gemaakt hebt. Maar het gaat mij vooral om de gesprekken, die je met de bezoekers kunt voeren. Mensen die die tijd hebben meegemaakt, die vertellen over hun geschiedenis en hun beleving. Soms komt er ook commentaar op de bouwsels. Dan tref ik iemand die me erop wijst dat een bepaald onderdeel toch net even anders was of dat er nog iets ontbreekt of zo. Als het mogelijk is en niet al te veel werk, dan pas ik soms de maquette nog wel aan op basis van de aanwijzingen die ik dan krijg. Inmiddels ken ik van elk gebouw wel het verhaal, dat mensen me verteld hebben. Soms gebeuren er tijdens zo'n tentoonstelling ook leuke dingen. Zo had bij een open dag iemand bij het huis van de wachter een poppetje van een wachter geplaatst. En toen ik verder liep zag ik ook ineens twee speelgoedpaardjes bij een boerderij staan, die iemand er bij had gezet. Geen idee wie dat heeft gedaan, maar ik vond het wel een leuke toevoeging."

Tekstschrijver Friso Wiegiersma heeft de nostalgie over de ontwikkelingen van het dorp uit de jeugd jaren vastgelegd in het door Wim Sonneveld vertolkte lied 'Het Dorp'. Dorpstimmerman Jan Bluemink vertolkte exact dezelfde gevoelens door de miniatuurbouw van 'zijn' Wilnis. ■

Bronnen:

- Interview met Jan Bluemink
- 'De Hobby van Jan Bluemink' door Valérie Sambrink Sanderink. Weekblad De Groene Venen 12-04-2013
- 'Kroniek van een honderdjarige'. De geschiedenis van de honderdjarige Gereformeerde Kerk De Ontmoeting in Wilnis

Wilnis - Ouderlijk huis van Jan Bluemink

Wilnis - Overzicht Dorpstraat

Wilnis - Achter de Hervormde Kerk met links de gevangenis

**'HET LEUKSTE
ZIJN DE VERHALEN DIE TIJDENS
EEN EXPOSITIE LOS KOMEN'**

De installatie van een nieuwe burgemeester van Mijdrecht en Wilnis in 1943

door Fred de Wit

Het is vrijdag 5 november 1943. In de dorpen Mijdrecht en Wilnis wordt als een razend vuurtje bekend dat burgemeester Iman Padmos met directe ingang is ontheven van zijn taak.

Rijkscommissaris Arthur Seyss-Inquart, de hoogste nazi-bestuurder van bezet Nederland, nam dat besluit, omdat Padmos in onvoldoende mate zou hebben meegewerkt aan de uitvoering van besluiten van de Duitse bezetters. In plaats van Iman Padmos werd de 45-jarige Hendrik Jacob Doude van Troostwijk benoemd. Hij was sinds 1934 lid van de in 1931 opgerichte Nationaal-Socialistische Beweging (NSB) en het was algemeen bekend dat hij tijdens de oorlog in de gemeenten Loenen en Vinkeveen leiding gaf aan NSB-demonstraties. Onder het zingen van

Doude van Troostwijk

strijdlieiders marcheerde hij destijds met andere NSB'ers in gesloten formatie door de dorpen van noordwest-Utrecht. Hij toonde zijn inzet voor de pro-Duitse beweging van Anton Mussert ook als colporteur van het NSB-weekblad "Volk en Vaderland". Zijn echtgenote - Anna Elisabeth Hijner - was eveneens een gedreven lid van de NSB. Het echtpaar had één zoon en die was lid van de nationaalsocialistische jeugdbeweging.

Nadat Doude van Troostwijk het gymnasium had doorlopen, werd hij planter in het toenmalige Nederlands-Indië.

Hij keerde na ongeveer tien jaar terug naar Nederland. Met hulp van zijn familie stichtte hij een incassobank in Amsterdam, maar die werd na enkele jaren geliquideerd. In 1929 volgde de benoeming tot hoogheemraad van Amstelland. In 1932 - een jaar na zijn huwelijk - werd hij daar dijkgraaf. Hij moest

1

2

toen wel zijn lidmaatschap van de NSB opzeggen want de regering had op 28 december 1933 bepaald dat leden van de NSB geen overheidsfuncties mochten vervullen. Bij de inval van de Duitsers op 10 mei 1940 werd Doude van Troostwijk, net als veel andere NSB'ers, opgepakt en opgesloten. Na de capitulatie van het Nederlandse leger werd hij vrijgelaten.

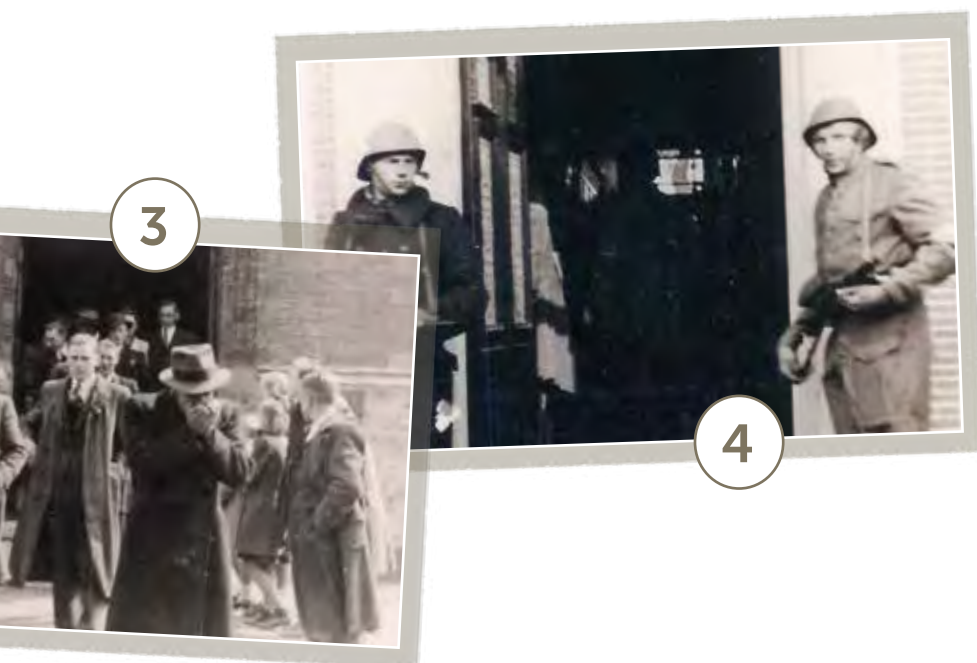
DE INSTALLATIE IN MIJDRECHT

In aanwezigheid van talloze NSB'ers werd Doude van Troostwijk in het gemeentehuis van Mijdrecht plechtig geïnstalleerd. Bij de ceremonie gaven de Commissaris en de griffier van de provincie Utrecht acte de présence, evenals de districtsorganisator van de NSB. Ook de burgemeesters van Wijk bij Duurstede, Bunnik en Vinkeveen en Waverveen waren aanwezig.

De installatie vond plaats in de raadszaal van het toenmalige gemeentehuis. Daar hing een foto met een afbeelding van Anton Mussert, de leider van de NSB. Tot grote ergernis van de dominee en de kerkelijke gemeente wapperde op de toren van de Hervormde kerk een NSB-vlag. Die uiterst onaangename situatie was het gevolg van de doorwerking van een oude wet uit 1798. Toen werd in opdracht van Napoleon vastgelegd dat alle torens van de toenmalige kerkgebouwen eigendom werden van de gemeenten. Die maatregel was destijds bedoeld om gemeenten in staat te stellen klokken te luiden om inwoners voor onheil te waarschuwen. Nog steeds is de gemeente verantwoordelijk voor het onderhoud van de toren.

TOT WELZIJN VAN BEIDE GEMEENTEN?

Tijdens de plechtigheid richtte wethouder L. Eikelenboom van de CHU - die al voor de oorlog in de raad van Mijdrecht zat - het woord tot Doude van Troostwijk: "Op 5 november ging zeer onverwacht het bericht door Mijdrecht en Wilnis dat onze burgemeester Padmos ontslagen was en dat u, mijnheer Doude van Troostwijk, tot zijn opvolger was benoemd. Ik wil nu niet memoreren wat burgemeester Padmos voor de beide gemeenten heeft betekend, want hij nam al zijn beslissingen pas naar rijpe overwegingen. Zijn grote wetskennis was altijd ten voordele van de gemeenten. Bij al zijn vaardigheid heeft hij bij de inwoners van Mijdrecht en Wilnis niet die waardering genoten die hij verdiende. Hij streefde, wat de gemeentelijke financiën betreft, altijd naar een zuinig beheer teneinde de inwoners hoge belastingen te besparen. De werkloosheid en de crisis in de land- en tuinbouw zijn ook hier zwaar gevoeld, doch de offers die van gemeentewege hiervoor werden gebracht zijn niet vruchteloos geweest. Nu dreigen er weer andere moeilijkheden die u als nieuwe burgemeester uw aandacht zullen vragen, zoals gebrek aan arbeidskrachten om de productie op een hoog peil te houden, gebrek aan grondstoffen enzovoorts. Wanneer de burgerij moeilijkheden heeft en zij komt tot u, dan hoop ik dat u als burgervader zonder aanzien des persoons of richting de helpende hand zal willen uitsteken. Het aantal ambtenaren is niet groot en heeft steeds met veel ijver zijn plicht vervuld en ik ben ervan overtuigd dat bij alle verschil in politieke richting het dit zal blijven doen in het belang van onze gemeenten en ons vaderland. Ik wens u een

- 1 De BS in de dorpsstraat
- 2 De man in uniform met de foto is Arie van Heeringen
- 3 Na de kerkdienst in de N-H Kerk
- 4 De BS op de stoep van de burgemeesterswoning

goede samenwerking toe, Heer Doude van Troostwijk, ik hoop dat de keus van de Rijkscommissaris om u op deze plaats te benoemen tot burgemeester tot welzijn van beide gemeenten zal zijn."

"MONGOLISCHE BARBAREN"

Vervolgens las de gemeentesecretaris, de heer Koedam, het benoemingsbesluit voor, waarna wethouder Eikelenboom de nieuwe burgemeester de ambtsketen omhing. De burgemeester richtte hierna een woord van dank tot de heer Willem Bernard Engelbrecht, Commissaris van de provincie Utrecht voor zijn aanwezigheid en de wethouder Eikelenboom voor zijn woorden. Vervolgens begon hij aan zijn installatierede. "Burgerij en kameraden, er zijn hier slechts weinigen aanwezig, maar ik denk dat hetgeen ik hier zeg gauw genoeg in ieder huis zal zijn doorgedrongen, want ook in deze gemeente wordt veel geroddeld. Toen ik hier tot burgemeester zou worden benoemd, wilde ik eerst bedanken maar mijn disciplinegevoel verbood mij dit en ik heb twee dagen bedenktijd gevraagd. Toen ik hier kwam was dit met weinig animo, maar in de weken dat ik hier werkte is het mij tot een ambtsroeping geworden. De eerste uitingen van mijn komst zijn voor de gemeenten niet gunstig geweest: eerst deze week van de twaalfjarige herdenking van het bestaan van de NSB en nu mijn installatie tot burgemeester. Wat de NSB-vlag op de Nederduits Hervormde kerk betreft, dat is het teken dat er geen zondvloed meer zal komen. De Mongolische barbaren zullen hier niet komen zolang er nog één nationaalsocialist zal leven." Sprekend over de voedselvoorziening en de arbeids-

voorziening zei de nieuwe burgemeester dat hij geen sabotage zal dulden. "In de tijd dat ik hier ben", zo vervolgde hij zijn rede, "is mij gebleken dat de mensen de weg naar de burgemeesterskamer wel weten te vinden. Ik zal ieder die mij nodig heeft met raad en daad bijstaan voor zover de oorlogsomstandigheden dit toelaten."

Doude van Troostwijk benadrukte: "Ik zal waken voor de belangen van mijn kameraden, waarvan velen zich nog steeds burgers van de tweede rang gevoelen. In het bijzonder zal ik echter waken voor de belangen van de verwanten van hen die aan het front staan of daar gevallen zijn. Zij zijn verzekerd van mijn persoonlijke bescherming, ook al zal dit mijn prestige van burgemeester benadelen."

Hij gaf aan dat de samenwerking met de politie zich al aan het ontwikkelen was en dat hij de luchtbescherming krachtig zal bevorderen. Verder liet hij weten dat met de bouw van een gemeentehuis volgens nationaalsocialistisch programma pas na de oorlog begonnen zou worden.

HOE GING HET VERDER?

Op 15 januari 1945 werd Doude van Troostwijk door de Commissaris van Utrecht eveneens benoemd tot waarnemend burgemeester van Kockengen. De beëdiging vond plaats op 17 januari 1945. Hendrik Jacob Doude van Troostwijk kreeg op 17 april 1945 eervol ontslag uit zijn toenmalige functies, omdat hij toen benoemd werd tot burgemeester van Loenen. Daar volgde hij zijn broer Willem Isaäk Doude van

5

6

Ernstige Waarschuwing

In verband met de afgekondigde uitzonderings-toestand vestig ik er de aandacht van de bevolking op, dat zij zich bij het plegen van sabotage-handelingen aan ernstige gevaren blootstelt.

Wanneer in de gemeente wederom sabotage-daden tot uiting komen, die het verkeer op de straat verhinderen of in gevaar brengen, zal een gedeelte van de huizen of zullen alle huizen, blijkens een van den Beauftragte des Reichs-kommissars in de provincie Utrecht ontvangen mededeeling, door de Deutsche Weermacht in brand worden gestoken.

Ieder is derhalve verplicht in het belang van zichzelf, zijn familie en zijn dorpsgenooten niet alleen zich te onthouden van sabotage-daden, doch tevens om bij het bemerken van zoodanige handelingen, hiervan onmiddellijk kennis te geven ten gemeentehuize.

De Burgemeester van Mijdrecht
en Wilnis,

H. J. Doude van Troostwijk.

7 September 1944.

Troostwijk op, die geen NSB'er was. W.I. Doude van Troostwijk was al sinds 1934 burgemeester van Loenen. Na afloop van de oorlog werd hij dat weer tot in 1964. De broer van de NSB-burgemeester was ondergedoken nadat hij op Dolle Dinsdag, begin september 1944, weigerde een opdracht van de Duitse overheid uit te voeren. De mannen van Loenen moesten namelijk gedwongen worden om stellingen te graven in de omgeving van Arnhem.

De NSB'er Hendrik Jacob Doude van Troostwijk heeft het ambt van burgemeester in Loenen drie weken vervuld. Op 5 mei was de bezettingsperiode voorbij: Nederland was vrij. Diezelfde zaterdag werden hij en zijn vrouw gearresteerd door leden van de Binnenlandse Strijdkrachten. Dat gebeurde in de burgemeesterswoning aan het Hofland in Mijdrecht, waar hij toen nog woonde.

Het echtpaar werd overgebracht naar de landbouwschuur van J. Boer op de tegenwoordige Industrieweg - naast de watertoren - en vervolgens afgevoerd naar de gevangenis in Nieuwersluis. Hendrik Jacob Doude Van Troostwijk werd veroordeeld tot vijf jaar gevangenisstraf en een boete van 15.000 gulden. Bovendien mocht hij geen overheidsfuncties vervullen en werd hem het kiesrecht ontnomen. Hendrik Jacob Doude van Troostwijk vestigde zich in Zeist. Van de grootse plannen die hij verwoordde bij zijn burgemeestersinstallatie in Mijdrecht was helemaal niets uitgekomen. Burgemeester Iman Padmos keerde voor korte tijd terug en ging op 31 december 1945 eervol met pensioen.

Nadat Hendrik Jacob Doude van Troostwijk tot burgemeester van Loenen was benoemd, werd de agrariër Piet Heijman burgemeester van Mijdrecht en Wilnis. Ook hij was lid van de NSB. Heijman werd op 5 mei aangehouden en uiteindelijk veroordeeld tot een internering van drie jaar en zes maanden. ■

Geraadpleegde bronnen:

- Gegevens Algemeen Rijksarchief Den Haag
- Verslag uit dag- of weekblad, zonder verdere aanduiding

7

- 5 De BS bijeen
- 6 Aubade voor het huis (niet zichtbaar) van de onderwijzeres Mej. de Vries, waar de familie Padmos de laatste jaren van de oorlog woonde
- 7 Na de herinstallatie van de burgemeester (te zien in het midden van de deuropening)

Ik wist niet wat oorlog was

HERINNERINGEN VAN EEN JONG KIND

door Piet Grundmann

Als je herinneringen uit je vroegste jeugd gaat opschrijven, bestaat het gevaar dat je zaken gaat vermelden die je van horen zeggen kent, maar zelf niet hebt beleefd.

Dit geldt zeker voor mij, geboren in oktober 1933, die de oorlog heeft meegemaakt binnen de kleine familiekring in een buitenwijk van Woerden. Ik heb daarom getracht mijn verhaal te checken met de mij bekende andere gebeurtenissen in het Woerdense. Bovendien zijn het flitsen van herinneringen en kan er geen lopend verhaal ontstaan. Het is wel zo dat mij met het verloop van de oorlogsjaren meer herinneringen zijn bijgebleven.

Ik kom uit een gezin dat bij het uitbreken van de oorlog in 1939 bestond uit zeven personen: vader, moeder, één meisje en vier jongens. In 1941 werd nog een meisje geboren. Met een gezin van acht personen moesten we dus de oorlog door.

We woonden op de Nieuwendijk, een lange laan met

slootjes aan beide zijden, met een brede berm aan de westzijde en een smalle aan de oostkant. Deze weg was aan beide zijden met woningen bebouwd (lintbebouwing). In de bermen stonden vrij grote iepenbomen die in 1941 werden gerooid wegens iepziekte. Mijn vroegste herinneringen spelen hoofdzakelijk op deze dijk.

De Nieuwendijk in Woerden waar ik ben geboren en opgegroeid en waar mijn oorlogstijd zich heeft afgespeeld

DE MOBILISATIE

Bij de algehele mobilisatie op 28 augustus 1939 werden allerlei motorvoertuigen, vooral vrachtauto's, gevorderd door het leger en zij werden tijdelijk gestald langs de Nieuwendijk, gecamoufleerd onder de bomen. Hoelang zij daar hebben gestaan weet ik niet meer, maar het kan niet al te lang zijn geweest want het was kennelijk een verzamelpunt. Het was voor jonge kinderen, ik was toen vijf jaar oud, een sensatie en we hebben tussen de auto's gespeeld en banden leeg laten lopen.

Woerden was garnizoensstad met een oude kazerne, een tweetal barakkenkampen en een centraal magazijn voor legergoederen in het kasteel en de bijgebouwen. Het leger was de grootste werkgever. Men was dus wel grotere aantallen militairen gewend. Tijdens die mobilisatie ben ik met mijn oudste broer wezen kijken bij de militairen die gelegerd waren in de Emmaschool in het centrum van de stad. Op een klein pleintje bij de school werd een keuken ingericht voor de maaltijden van de soldaten. Ik weet nog dat ik doodmoe was van het verre lopen van de Nieuwendijk naar de binnenstad en terug.

Naast ons woonden een oom en een tante, een broer en een zuster van mijn vader, en die hadden ruimte voor de verplichte inkwartiering van een militair. Dit was ene sergeant Groeneveld van het Nederlandse leger. Deze man was verloofd met Lydia Rodrigues Pereira, een Portugees-joods meisje en liet haar overkomen. Deze sergeant liet mij zijn helm en kepie passen en ik mocht ook het gasmasker proberen. Het spannendste was wel het dragen van het voor mij veel te zware geweer (vermoedelijk een karabijn). Ik heb nooit vernomen hoe het met dit verloofde stel is afgelopen en of Lydia de oorlog heeft overleefd.

MEI EN JUNI 1940

Om ongeveer halfvijf in de ochtend van vrijdag de 10e mei was het schitterend helder weer en we werden gewekt door de vele vliegtuigen die overkwamen. In onze pyjama's zijn wij naar buiten gegaan om dit schouwspel te bezien. Veel buurtgenoten waren ook wakker geworden en ook zij verschenen op straat. Maar al gauw was het uit met de pret want er werd geschoten en er ontstonden luchtgevechten. Een buurman die het gevaar onderkende joeg iedereen naar binnen.

Ik herinner me dat mijn moeder haar toen nog donkere lange haren stond te kammen of te borstelen en me

met bange ogen aankeek en zei dat het oorlog was. Ik begreep niet waar zij het over had want **“ik wist niet wat oorlog was”**.

Op zondag 12 mei, de eerste Pinksterdag, passeerde er op de Nieuwendijk veel vee. Het was mistig die dag. De gebieden in het oosten van de provincie Utrecht werden geïnundeerd en het vee werd geëvacueerd. Het werd lopend langs diverse wegen naar een verzamelpplaats in Woerden geleid. Veel van die koeien waren niet gemolken en het loeien was niet van de lucht. Langs de weg werden zij zoveel mogelijk gemolken door o.a. een buurvrouw, een boerendochter, die de kunst van het melken verstond. Zij is de gehele dag in de weer geweest. Ook werd er een kuiskalf geboren dat op de boerderij van de familie Kastelein werd opgenomen. De eigenaar is nooit bekend geworden en het kalf werd een volwassen melkkoe en kreeg de naam “Vluchteling” Zij is de stammoeder geworden van wel tien andere vluchtelingen.

Enige dagen later dwarrelden zwarte vlokken naar beneden; papierresten die met de wind mee werden gevoerd. Na enige tijd bleek dat het asresten waren van het bombardement op Rotterdam op 14 mei. Het gerucht deed de ronde dat de drukkerij van het Rotterdams Nieuwsblad door brand was vernietigd.

In een nacht in juni werden we weer gewekt. Het was nog donker, dus het moet kort na middernacht zijn geweest. Er waren opnieuw vliegtuigen in de lucht. Op afstand vielen er bommen en ons gezin moest op een veilige plek in huis gaan staan. Mijn oudere broer was erg bang en huilde. Plotseling vielen er in een weiland nabij ons huis een tweetal bommen. De ruiten sneuvelden en er kwam zand naar binnen. Kort daarop viel er op grotere afstand nog een aantal projectielen. Ik was niet bang en dat ben ik de hele oorlog niet geweest. De volgende dag zijn wij de bomkraters gaan bekijken en we vonden daar ook bomscherven.

HET ONDERWIJS WERD EEN PROBLEEM

Eind augustus 1940 ging ik voor het eerst naar de lagere school en dat was de Chr. Wilheminaschool aan de Oostsingel. Deze school was gelegen op een gedeelte van de oude vestingwerken tussen de binnen- en de buitengracht en was eenvoudig af te sluiten. Het schoolgaan daar heeft maar kort geduurd want de bezetter vorderde de school met de woningen in de omgeving. De naam Wilhelmina verdween achter een aantal planken want verwijzingen naar leden van het

koningshuis werden verboden. De klassen werden verspreid over andere scholen in Woerden. Zo werden wij met de eerste klas tijdelijk geplaatst in de Maria school, rooms-katholieke lagere school voor meisjes. Gedurende de gehele oorlog hebben wij les gehad op verscheidene andere plaatsen in de stad en niet alleen in scholen maar ook in andere lokaliteiten. Het was voor opgroeiende kinderen en voor het geven van onderwijs toch problematisch. Verder in deze herinneringen kom ik hier nog op terug.

1941 EN 1942

Veel van de oorlogvoering ging aan mij voorbij. De eerstvolgende herinnering was voor mij een belangrijke. Hitler was in de zomer van 1941 Rusland binnengevallen en de oorlog verplaatste zich steeds verder naar het oosten. Mijn eerder genoemde oom, bij wie ik dagelijks over de vloer kwam, hield het verloop van de strijd in Rusland op een grote landkaart bij met vlaggetjes en gekleurde spelden. Op 7 december 1941 vond de onverwachte Japanse aanval op de Amerikaanse marinebasis Pearl Harbor op Hawaï plaats. Hierop verklaarde Hitler de oorlog aan de Verenigde Staten van Amerika. De opmerking van mijn oom is mij altijd bijgebleven. Hij zei: "Nu gaat die Mof de oorlog verliezen". Hij heeft gelijk gekregen.

De winter van 1941-1942 was extreem streng met veel sneeuw en viel in Rusland zeer vroeg in. Het Duitse leger kreeg het zwaar te verduren: eerst door de modder en als snel door de zeer strenge vorst.

In april 1942 werden de troepen afgelost en op de Nieuwendijk werden veel Duitse soldaten ingekwartierd. De Lagere Landbouwschool werd als hospitaal ingericht, want er waren veel gewonden door oorlogshandelingen en nog veel meer door bevriezing. Ook brachten zij besmettelijke ziekten en ongedierte mee. Ze waren totaal vermagerd, vervuild en het wemelde van de luizen. Er brak vlektyfus uit en dat was zo besmettelijk dat de woningen waar zieken hadden verbleven, werden afgeplakt en uitgedast. De patiënten werd naar het noodhospitaal gebracht en de bewoners werden elders ondergebracht.

Ook geestelijk hadden de manschappen het zwaar te verduren gehad. Een van hen, een jongen van ongeveer 19 jaar, was nog helemaal overstuur. Hij ging de achterliggende weilanden in en speelde daar op zijn mondharmonica. Ik weet nog dat moeder intens medelijden met hem had.

Naast ons huis was een perceeltje weiland dat toegang was tot een zwembad en een tennisbaan. Op dit ter-

reintje werd een keukenwagen neergezet en daar werd gekookt. Over de wagen werd een afdak gebouwd door een oude timmerman uit de buurt. De slaafs onderdanige buurman werd Harry Piel genoemd naar een Duitse filmster. Een andere buurman noemde hem een onderkruiper. Onze schuur moest worden ontruimd en ging dienen als voorraadkamer voor levensmiddelen en rookartikelen. Water en stroom werden gevorderd vanuit onze keuken. Hoe lang deze "bezetting" heeft geduurd weet ik niet maar zeker niet langer dan een maand.

Na deze belevenis heb ik niet veel meegemaakt dat bij mij is blijven hangen. Wel werd bekend dat een Joodse slagersfamilie in 1943 moest vertrekken. Zij werden door veel Woerdenaren begeleid naar de trein. Een dochter uit dit gezin speelde weleens bij een schoolvriendinnetje in de buurt. Na de oorlog bleek dat het gehele gezin kort na de deportatie in Sobibor was vermoord.

Toen mijn oudste broer achttien jaar werd, moest hij zich melden voor de Arbeidsdienst. Hij werd geleverd in een kamp in Appelscha. Maar al na enige dagen kregen wij bericht dat hij met darmklachten was opgenomen in het Nederlandse Militair Hospitaal aan de Springweg in Utrecht. Daar werd hij na enige dagen afgekeurd en naar huis gestuurd. Hij mankeerde niets.

1944-1945

Dit was voor ons gezin de meest ingrijpende tijd. Ik was inmiddels tien jaar geworden en uit die periode heb ik nog een groot aantal herinneringen die ik niet allemaal zal opschrijven.

Een feit is dat de militaire bezetting van Woerden voortduurde. Mijn vader werd door de Duitsers meegenomen en in Hoek van Holland voor de beruchte Organisation Toth in de bunkerbouw te werk gesteld. Dit had op ons gezin een grote impact. Moeder stond er plotseling alleen voor met zes kinderen waarvan de oudste zoon thuis was ondergedoken omdat hij geweigerd voor de Arbeitseinsatz in Duitsland te gaan werken. Hierdoor waren de distributiebescheiden ingetrokken.

Bij mijn school, de Wilhelminaschool, was voor de oorlog een betonnen brug gebouwd over de buitengracht. Op deze Parijsebrug werd een stuk luchtafweergeschut geplaatst dat regelmatig op overvliegende geallieerde vliegtuigen schoot. Dat bracht gevaar voor

De Parijsebrug waarop de Duitsers luchtdoelgeschut hadden geplaatst. Op de achtergrond de Wilhelminaschool.

de omgeving met zich mee. Er vielen granaatscherven uit de lucht en ook waren er blindgangers die op de grond ontploften.

Voor en na de landingen in Normandië in juni 1944 waren er bij helder weer veel geallieerde vliegtuigen in de lucht die constant het vervoer aanvielen. In Woerden waren diverse wegen steeds onder de aandacht, zoals de oude Rijksstraatweg Utrecht-Leiden, de Ouderijn, de spoorweg Utrecht-Den Haag/Rotterdam/Leiden en de vierbaansweg Den Haag-Utrecht (nu de A12). Alles wat op die wegen bewoog werd onder vuur genomen en dat was dagelijks aan de orde.

In die tijd, tussen half augustus en Dolle Dinsdag (5 september, red.), bezochten wij halve dagen de Julianaschool aan de Leidsestraatweg. Ondanks de luchtaanvallen moesten wij lopend de ongeveer drie kilometer overbruggen. Na Dolle Dinsdag werd dit te gevaarlijk. Door o.a. gebrek aan brandstoffen ontvingen wij tot eind mei 1945 geen onderwijs. Dit was voor moeder een dagelijkse zorg. Door de bezetting had de armoede toegeslagen en waren de meest elementaire dingen niet meer verkrijgbaar. Vooral de schoenen en de kleding waren in die vier oorlogsjaren versleten en veelvuldig versteld. Alles was op de bonn maar op die bonnen was niets te koop. Alle voorraden waren op: het was er gewoon niet meer

De landingen in Normandië op 6 juni waren na verloop van tijd succesvol en eind augustus stonden de bevrijders in België. Er deden allerlei geruchten de ronde dat de bevrijding nabij was. Dit had tot gevolg dat er op dinsdag 5 september een algemene paniek uitbrak. Duitse militairen trokken weg en de NSB'ers en hun trawanten verlieten hals over kop hun woonplaatsen en vluchtten, voor zover mogelijk, naar Duitsland. Ook NSB'ers uit de buurt kozen het hazenpad. Alles was ontregeld en het was een dolle boel, vandaar

de naam "Dolle Dinsdag". Vader droste uit Hoek van Holland en werd onderduiker in zijn eigen huis.

Na een oproep van de Nederlandse regering in Londen legde het personeel van de Nederlandse Spoorwegen op 17 september het werk neer. De Spoorwegstaking duurde tot mei 1945. Het gevolg was dat Arthur Seyss-Inquart (de hoogste nazi-bestuurder in Nederland, red.) de toevoer van voedsel en brandstoffen liet blokkeren met de Hongerwinter als resultaat. Het spoorwegpersoneel dook onder, waaronder de ouders van een speelkameraadje. Mijn vriendje was plotseling verdwenen. Later in de winter kwam ik hem weer tegen op zijn onderduikadres op een boerderij in Zegveld.

Terwijl wij op zondag 17 september in de ochtend naar de kerk liepen, kwamen er veel vliegtuigen over die in oostelijke richting vlogen. Het wonderlijke was dat

De distributiestamkaart, die aan iedereen was uitgereikt, gaf recht op distributiebonnen.

zij andere vliegtuigen op sleeptouw hadden. De dag erna hoorden we dat er 15.000 luchtlandingstroepen bij Arnhem waren geland. De slag bij Arnhem liep niet goed af.

Het werd een gevecht om voedsel. Wij als gezin hebben niet direct hongergeleden, maar het voedsel dat beschikbaar kwam was, slecht en te weinig. Zoals veel mensen waren we na verloop van tijd aangewezen op de gaarkeuken; we kregen maagvulling zonder voedingswaarde. Door de relaties van mijn vader kwam er nog weleens aanvullend voedsel beschikbaar en we hadden een kleine volkstuin. Het was echter voor een gezin van 8 personen met opgroeiende kinderen onvoldoende.

In februari werd het Zweedse wittebrood dan ook met gejuich begroet. Wij als kinderen gingen op pad om in Kamerik en Zegveld melk te kopen bij de boeren. Dit had niet altijd succes. Op één van die tochten kwam ik dus in Zegveld mijn vriendje weer tegen. Op die boerderij werden wij hartelijk ontvangen en het zijn onze vrienden gebleven. Na de oorlog werd bekend dat veel onderduikers bij die mensen tijdelijk terecht konden. Het was in Nederland een koude winter met veel ijs en sneeuw. Grote gebeurtenissen deden zich niet voor. Wel ontstond er paniek toen op nieuwjaarsdag 1945 luchtgevechten plaatsvonden waarbij de kogels in het rond vlogen en gaten in de bevroren zandgaten boorden. Wij waren aan het schaatsen en hebben toen op de wallenkant dekking gezocht. Er was ons ingeprent dat wij bij schietpartijen plat op de grond moesten gaan liggen.

4 TOT 8 MEI 1945

Nog op 4 mei werd door de Wehrmacht een bovengrondse telefoonlijn aangelegd. Het kabeltje werd vastgemaakt aan de buitenzijde van de woningen. Ook onze woning kwam aan de beurt. De soldaten moesten ook in huis op de bovenverdieping zijn. Mijn vader, die dus ondergedoken was, kreeg de schrik van zijn leven. Hij dacht dat hij gearresteerd werd. Hij is op bed gaan liggen en mijn oudere broer, die Duits geleerd had op de Mulo, sprak met deze soldaten en verklaarde dat vader griep had. Zij waren niet geïnteresseerd.

Enige uren later, het was om ongeveer acht uur in de avond, kwam het bericht van de capitulatie. Iedereen in de buurt ging de straat op (net als op 10 mei 1940) en het werd een groot feest. De veldwachter kwam echter waarschuwen dat niet alle Duitsers in de stad op de hoogte waren. Hij stuurde ons de huizen in. Er werd ook bekend dat om ongeveer zes uur in de namiddag in een van de gezinnen een meisje was geboren dat toepasselijk Irene (vrede) werd genoemd. Het verhoogde de feestvreugde! Er werd spontaan voedsel ingezameld voor de kraamvrouw. Op 5 mei waren er nog schermutselingen tussen SS'ers en leden van de ondergrondse, maar verder werden de vlaggen uitgestoken. Het was wekenlang feest.

De datum 8 mei zal ik nooit vergeten. Het Canadese leger kwam met veel materieel door de stad op weg van Utrecht naar Den Haag. Dat was de werkelijke bevrijding. Ik mocht op één van de gevechtswagens me rijden en kreeg van alles toegestopt, veel chocolade. Ik heb me eraan te goed gedaan maar de gevolgen waren niet al te best. Mijn maag kon dit voedsel niet meer verdagen en ik ben twee dagen ziek geweest. Zo eindigde de oorlog voor mij! ■

Een van de fraaie zandgaten waarin wij konden zwemmen en 's winters op konden schaatsen. Een ideale plek om op te groeien. Foto genomen tegenover mijn oudertijk huis aan de Nieuwendijk.

Flaesorgel in de Nederlandse Hervormde Kerk van Waverveen

door Piet Grundmann - foto's Henk Butink

In de maarteditie van ons blad heb ik zeven monumentale orgels in De Ronde Venen behandeld, hierbij uitgaande van de diverse orgelbouwers. Helaas kon ik toen niet beschikken over een goede afbeelding van het Flaesorgel in de Hervormde kerk van Waverveen. Henk Butink is op pad gegaan en heeft met medewerking van de koster een aantal fraaie foto's gemaakt.

Pieter Flaes, een Amsterdamse orgelbouwer uit de school van Jonathan Bätz, vervaardigde het orgel in 1870 voor de Doopsgezinde vermaning in Barsingerhorn in Noord-Holland. Daarna volgden enkele verhuizingen: via Oterleek naar Schermerhorn en in 1976 naar Waverveen. De aankoop van dit orgel was een goed besluit want enige jaren geleden werd het orgel op de rijksmonumentenlijst geplaatst. In het voorjaar van 2016 is het orgel door de firma S. de Wit en Zn te Nieuw-Vennep gerestaureerd.

Het bijzondere van dit orgel is dat vóór het orgelfront een kuif is geplaatst en verwijst naar de familie Van Waveren Pancras Clifford. Deze kuif stond oorspronkelijk als versiering op een herenbank en was kennelijk particulier bezit. Sinds de zeventiende eeuw waren leden van die familie ambachtsheren van de vier gerechten Waverveen, Waveren, Botshol en Ruige Wilnis. Het gebied behoorde tot de provincie Holland en ging in 1820 over naar Utrecht.

De personen op de kuif zijn nakomelingen van Anthoni Oetgens van Waveren, die stamt uit een zeventiende-eeuwse bestuurdersfamilie in Amsterdam. Op de kuif staan de wapenschilden van Waverveen en Waveren. In het wapen van Waverveen komen twee Andreaskruisen voor. Hieruit blijkt de nauwe band met Amsterdam in het verleden, want in het wapen van de hoofdstad komen ook Andreaskruisen voor. ■

De brug over de "Kleine sluis" in Uithoorn gaf toegang tot het Jaagpad. Het nabij gelegen Rechthuis vormde hier eeuwenlang het decor van beurtschippers en trekjagers (Coll. C. Smit)

De Amstel en zo voort ... [deel 1]

door Stef Veerhuis

Even ten zuidwesten van Uithoorn, waar Drecht en Kromme Mijdrecht samenvloeien, vervolgt de Amstel, een oeroude veenstroom, zijn weg om ruim 30 kilometer verderop in het IJ uit te monden. Een levensader die Amsterdam tot bloei bracht en onze regio hierin liet delen.

De Amstel wordt sinds mensenheugenis benut om zich te verplaatsen en om velerlei levensbehoeften aan de man te brengen. Een terugblik op de scheepmaker, de trekschuitjager, de schipper, het marktveer en de stoomboot. Herinneringen aan hen die, ter weerszijden van de Amstel, er deels of volledig afhankelijk van waren om, spreekwoordelijk, het hoofd boven water te kunnen houden.

In 1525 had Keizer Karel V opdracht gegeven om het Heemraadschap van Nieuwer-Amstel op te richten. Het ging niet alleen om het controleren van dijken, sluisen en molens, maar vooral om door middel van keuren, boetes en gabelen (tolheffing) meer grip te krijgen op het als maar toenemende vervoer over water. Niet zó vreemd, want om zich te verplaatsen waren er slechts beperkte mogelijkheden. Lopen was gratis en dus voor velen het meest voor de hand liggend. Restte het reizen met een voertuig of gebruik maken van een vol wagenveer, zittend op een harde houten bank, hobbelen over onverharde wegen vol met kuilen. De meest voor de hand liggende andere optie was om gebruik te maken van het uitgebreide netwerk van

beurtveren. Maar omstandigheden als storm, windstilte of ijsgang waren nog wel eens debet aan de haperende betrouwbaarheid van de dienstregeling.

JAAGPAD

Al in 1599 was sprake van een jaagpad naar Gouda via Thamen en den Uythoorn.

In 1643 werd, na jaren heen en weer praten, besloten om de drukke vaarverbinding vanaf Gouda via de Gouwe, Aar, Drecht en de Amstel naar Amsterdam, aan te pakken. Na ondertekening van deze ordonnantie door de steden Gouda en Amsterdam, waarin o.a. afspraken over het tolgeld en de vrachtprijzen waren opgenomen, werd deze waterweg officieel in gebruik

genomen op 18 april 1658. Maar dit kon pas nadat de provincie Utrecht hierin had toegestemd, omdat de Vrouwenakker voor een deel haar grondgebied was. De kosten zouden door beide steden gedragen worden. Vanuit Amsterdam kon men nu om zeven uur 's morgens vertrekken en de nachtschuit vertrok daar om acht uur 's avonds. In Gouda kon men alleen om elf uur instappen voor een reis die, zonder oponthoud, acht uur in beslag zou nemen. Ook andere vormen van scheepvaart konden, na het voldoen van de tolgelden bij het tolhuis aan de Drecht, nu gebruik gaan maken van dit jaagpad.

Een groot aantal vaste veerverbindingen vond op maandag plaats. 's Morgens vroeg naar Amsterdam en/of Utrecht en in de namiddag met dezelfde schuit weer terug. In 1765 vertrokken elke week 800 beurtschepen vanuit Amsterdam. Die veren waren vooral populair bij marktgangers en bij de verkopers van verse waren. Hieronder een overzicht van de vele marktveren uit onze regio, met hun aanlegplaats aan de Binnen Amstel in Amsterdam;

Nabij de Paardenstraat (Nederhorst den Berg), aan de Bakkerstraat (Vinkeveen en Wilnis), de Erwtmarkt bij de Kleine Komedie (Waveren) en de Halvemaansteeg voor Abcoude, Nigtevecht en Leiderdorp)

Aan de westzijde van het Rokin, tussen Doelenbrug en Langebrug, meerden de marktveren af vóór de Boomkerk (Rijke Waver) en vlakbij de Duifjessteeg (Nieuwveen/Waddinxveen)

Bij de Olieslager steeg, nabij het Rokin, de veren op (Waverveen, Uithoorn 3x p/w, Nieuwkoop, Noorden, Zevenhoven en Amstelveen), de Gapersteeg (Boskoop) en bij de Langebrug (Mijdrecht/Rijnsaterwoude).

TREKSCHUITDIENSTEN

Vast staat dat er in deze regio rond 1670 al trekschuitdiensten en marktveren in de vaart waren. Zoals die van Jacob van der Horst, die op 11 juni 1766 door Paulus Abraham Gilles, werd aangesteld tot veerschipper in de Rijke Waver, Botshol en de Ruige Willis op Amsterdam. In 1801 werd Arie Jongeneel Lzn. zijn opvolger, op voordracht van de plaatselijke municipaliteit. Pieter van der Jagt verzorgde de beurtvaart vanuit Waverveen op Amsterdam. Brieven of vracht voor de Nes of Uithoorn moest hij, net als anderen, op de bewuste veerschuiten afgeven. En eenmaal weer thuis moest hij zijn retourvracht nog op dezelfde

dag gaan bezorgen. Bij vorst moesten post en kleine pakketjes op zondag om 12.00 uur te voet of per slede naar Amsterdam gebracht worden en vice versa. Ook een zekere Paulus van Vliet werd in 1797 vermeld als veerschipper van Uithoorn en Thamen. Ongetwijfeld hebben Roelof ten Hoorn in 1781 en later Willem Kok, als veerschippers van Vinkeveen, voor eensluidende rechten en plichten moeten tekenen.

De aanstellingsprocedure werd als gevolg van Artikel 48 van het Reglement van Bestuur ten plattelande in de provincie Utrecht verricht door het gemeentebestuur. Klaas Westveen werd op 23 mei 1806 aangesteld als marktschipper van Wilnis en Oudhuizen. Hij nam het roer over van zijn vader Gerbrand. Een niet volledige tarievenlijst, dure passage- en tolgelden en de lange afstanden voor het bezorgen waren voor hem redenen om in 1814 in beroep te gaan en aanpassing te vragen voor de vergoedingen in de geldende Instructie.

Aan de beurtschippers en hun knechten werden strenge eisen gesteld. Artikel één van de aan hen verleende vergunning was daarin heel duidelijk: "(...) hij zal bekwaamelyk met vaaren moeten kunnen omgaan en ordentelyk moeten kunnen leezen en schryven (...)." Het ging immers om andermans, vaak dure, goederen en brieven. Een reglement dat op 30 april 1752 werd afgekondigd maakt echter duidelijk, dat ook van de reizigers werd verwacht dat men zich aan boord netjes gedroeg. In tegenstelling tot het gebruik van haar- en tandpoeder, was het in de roef niet toegestaan om "tabacq te drinken". En tot besluit een wel heel bijzondere bepaling die ik onder ogen kreeg. Wanneer er mogelijk een kind in de schuit te vondeling werd gelegd, moest de schipper het als zijn kind aannemen en opvoeden.

Een gezelschap reizend in de roef van een trekschuit (onbekend - afb. internet)

GEDWONGEN BOMEN

Waar de schippers geen vat op hadden, waren de weersomstandigheden. Bij geen of te weinig wind moest er geboomd worden of was de schipper aangewezen op zijn knecht en paard, al naar gelang de beurs van de schipper het toeliet. Anders moest hij noodgedwongen een beroep doen op zijn echtgenote of zelfs kinderen, die de lijn moesten trekken. Hoewel de aangrenzende woonkernen verantwoordelijk waren voor het onderhoud restte een ruim niemandsland en was er van het zand weinig tot niets meer over.

Vanuit Amsterdam was de weg tot Ouderkerk nog redelijk begaanbaar, maar eenmaal Uithoorn gepasseerd restte niet meer dan een uitgetrapt modderig jaagpad van nog geen anderhalve meter breed. Om eenmaal aangekomen bij de Vrouwenakker, met een pontveer over gezet te worden en zo de route te kunnen vervolgen. Dure tolgelden stonden op nummer een en zorgden voor onnodig veel oponthoud. De toename van grotere schepen met masten die gestreken moesten worden zorgde voor wachttijden bij de Hoge Sluis in Amsterdam en ook bij de te smalle bruggen van Ouderkerk en Uithoorn. Met als gevolg voortdurend "file varen" en dus drukte bij de rolpalen, terwijl de treklijnen juist de snelheid van de schuit erin moesten houden.

JACOB DE JONG

Iemand die zich, vanuit zijn woning aan de Wilhelminakade in Thamen aan de Amstel, mateloos ergerde aan alle "geneuzel en gedoe op en langs het water" was Jacob de Jong, hier geboren en getogen als zoon van een houthandelaar. Tijdens de bestuurlijke omwenteling in 1795 ('de Bataafse revolutie') had men hem als een zeer verdienstelijke Patriot leren kennen, iets dat bij zowel de gecommiteerden als later in Den Haag niet onopgemerkt bleef. Wanneer hem iets niet zinde, stak hij dit bepaald niet onder stoelen of banken. In 1819 was hij weer eens fel van leer getrokken na het vaststellen van de nieuwe provinciegrenzen tussen Holland en Utrecht, maar hij had niet kunnen verhinderen dat Blokland voortaan bij Mijdrecht zou gaan horen. Die gedrevenheid zou er toe leiden dat Jacob de Jong in 1818 werd benoemd tot Schout en in die hoedanigheid, de eerste burgemeester van Uithoorn. Maar het hieraan voorafgaande proces is nu niet bepaald van een leien dakje verlopen. Eerder waren - op 1 januari 1812 - Thamen en Uithoorn samengevoegd tot één gemeente Uithoorn, een samengaan echter dat na zes jaar alweer werd opgeheven. Van 19 tot en met 30 september 1819 maakte Uithoorn zelfs heel even deel uit van de provincie Utrecht, maar het kwam op 1 oktober 1819 opnieuw onder bestuur van de provincie Noord-Holland. Bij Koninklijk Besluit van 10 februari 1820 werden Uithoorn en Thamen samengevoegd.

Thamen aan de Amstel, links de houtzaagmolen van Hendrick de Jong Sr. – Een kopergravure van Hendrik Spilman, naar een tekening van Jan de Beijer 1756. (Afb. Internet)

Ook de vele ondiepten en de beperkte breedte van de vaargeul in de Amstel belemmerden een vlotte doorgang. Het decennia lang spuien in de rivier van water met slib, bestaande uit uitwerpselen en huishoudelijk afval, deed de rest. Zo werd de factor tijd in toenemende mate een spagaat voor de schippers.

Na het overlijden van zijn vader nam hij de houthandel over maar het weerhield hem er niet van om en passant in 1809 "De Onderlinge Waarborg Mij" op te richten. De late postbezorging over water belemmerde de assurantiën dermate dat hij besloot om in 1824 Uithoorn de rug toe te keren en zich te gaan vestigen

in Amsterdam aan de Herengracht 480: beter bekend als "de Gouden Bocht".

Hieraan voorafgaand hield hij zich intensief bezig met het verbeteren van de bevaarbaarheid van Amstel, Drecht en de Aar. Nadat een eerdere poging daartoe was gestrand tijdens het bewind van koning Lodewijk Napoleon, zocht Jacob de Jong na de Franse tijd toenadering tot koning Willem I.

Hij slaagde er in om met Willem I in contact te komen toen de koning in 1817 de Mijdrechtse Droogmakerij bezocht. Hij vond bij de vorst een luisterend oor. De koning was positief over de voorgestelde verbeteringen van deze drukke reis- en scheepvaarroute. Willem I verzocht Jacob de Jong een plan van aanpak te maken. Voor de noodzakelijke kennis van zaken kon Jacob de Jong een beroep doen op plaatsgenoot Leendert van Heusden, opzichter bij het Waterschap, die later een belangrijk aandeel zou hebben bij het droogmaken van de Eerste Bedijking.

Korte tijd na de oprichting van het Heemraadschap van Amstelland en Nieuwer Amstel, werd Jacob de Jong benoemd tot dijkgraaf. Zijn eerste aanpak was het uitkopen van het grote aantal tollens langs de vaarroute, die voor veel vertraging zorgden. Na een Koninklijk Besluit uit 1823 kon met de uitvoerende werkzaamheden worden begonnen.

De 'duivelssluis', de bij schippers slecht bekend staande flessenhals bij Huis ten Drecht, werd vervangen door de "Amstelsluis" (de Tolhuissluis).

Bij de Vrouwenakker werd een brug aangelegd en bij Uithoorn kwam een brug met dubbele klap, waardoor de doorgang aanzienlijk breder werd. De reconstructie van dijken, het verbeteren van de oevers en het uitvoeren van baggerwerkzaamheden waren in 1825 voltooid. Al die verbeteringen leverden een bijdrage aan de verdere groei van en verbondenheid met het achterland.

Eigenlijk heeft Jacob de Jong Uithoorn nooit helemaal los kunnen laten, want later was hij nauw betrokken bij de bouw van de huidige Thamerkerk. Het feit dat zijn kleinzoon op 6 mei 1834 de eerste steen hier voor heeft mogen leggen, zal zeker geen toeval zijn geweest. Jacob de Jong stierf op 5 april 1838 in Amsterdam, vier weken na het overlijden van zijn echtgenote. Hun stoffelijke overschotten werden later naar Uithoorn overgebracht en rusten in de familietombe op de oude Hervormde Begraafplaats naast de kerk.

Jacob de Jong
(1767-1838)
Ridder in de orde van
de Nederlandse Leeuw.
(De Lange Brug 1976)

MOGELIJKHEDEN

Het heeft echter nog jaren geduurd voordat onze regio gebruik zou maken van de mogelijkheden die Jacob de Jong voor ogen had. Dit had alles te maken met het droogmalen van de Thamer binnenpolder, de twee Legmeerpolders en de drie Bedijkingen. Maar toen dat gebeurd was, braken andere tijden aan. Akkerbouw en veeteelt zorgden voor nieuwe impulsen, net als het nog volkomen onbekend begrip industrialisatie, dat voor werkgelegenheid kon zorgen. Rond de eeuwwisseling werd in Mijdrecht de eerste stoommachine in gebruik genomen. De nog onbekende mogelijkheden hadden tot gevolg dat het kleine, dorpse denken langzaam maar zeker zou gaan verdwijnen. Dankzij Jacob de Jong waren nieuwe afzetgebieden veel beter bereikbaar geworden. Maar niet alle mogelijkheden zouden benut kunnen worden vanwege de beperkende afmetingen van de aanwezige sluisen. Voor hen die hun brood verdienden in de houten scheepsbouw bijvoorbeeld zou dit later grote gevolgen gaan hebben. ■

Bronnen:

- Beurtvaarders, trekschuiten en overzetveren - Internet site Theo Bakker
- Internet: Het historisch bedrijfsvaartuig - Info Beurtvaartadres - Wikipedia
- De trekschuyt door G. Veenstra
- De Lange Brug 1976/1 - Notarissen RHC Breukelen en dank aan Jan Rouwenhorst

J.M. van Meetelen was burgemeester van Uithoorn van 1890 tot 1925. Tot 1 maart 1914 zetelde het Gemeentebestuur boven in Het Rechthuis en daarna in het Raadhuis/Postkantoor aan de Dorpsstraat / hoek Raadhuisstraat. De foto is waarschijnlijk omstreeks augustus 1915 gemaakt. Collectie GAU.

Hallo, met wie spreek ik?

door Chris Woerden

INLEIDING

Tegenwoordig is KPN een van de leveranciers van telecommunicatie- en ICT-diensten, die consumenten vaste en mobiele telefonie, internet en televisie biedt. Het bedrijf heette tot 1998 'Koninklijke PTT Nederland NV' en daarvoor 'Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie' (PTT). Tot aan de afsplitsing van TNT Post (1998) omvatte het ook ons nationale postbedrijf, nu PostNL.

De Koninklijke KPN ontstond midden 19e eeuw toen het Rijk telegrafieverbindingen ging aanleggen en exploiteren. De telefonie kwam wat later op gang, zo rond 1880, en werd aangeboden door kleine ondernemingen waardoor een lokale versnippering dreigde. Ook Uithoorn kende een lokaal telegraaf- en telefoonnetwerk en dat was niet bevorderlijk voor een landelijk soepele communicatie. De laatste lokale telefoonnet-

werken kwamen in 1940 in handen van de overheid. In 1915 ontstond uit de "Administratie der Posterijen en Telegrafieën" het "Staatsbedrijf der P & T". In dat jaar waren er 75.000 abonnees op het telefonienet aangesloten, samengevat in één telefoonboek van 754 pagina's. Voor elke (lokale) aansluiting moest een apart kabelpaar naar de centrale aangelegd worden. Wilde men naar een aansluiting buiten de plaats bellen, dan moest men het zien te klaren via de kabelparen die tussen twee centrales lagen. De verbindingen werden handmatig tot stand gebracht via de telefooncentrale. Vandaar de bekende uitdrukking "ik prik U even door". In 1928 werd de naam omgezet in "Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie", afgekort tot "PTT". Gedurende de oorlog was de PTT een korte periode op papier zelfstandig, hetgeen in 1945 teruggedraaid werd. Door de spreiding van de rijksdiensten werd het bedrijf verplicht om grote delen van het hoofdkantoor van Den Haag naar Groningen te verhuizen. Uiteindelijk werd de PTT op 1 januari 1989 verzelfstandigd en veranderde de naam in "Koninklijke PTT Nederland NV" (KPN). De overheid behield tot medio 2006 een "gouden aandeel" in het bedrijf, waardoor het

een vinger in de pap had bij belangrijke besluiten. In 1998 werd het Staatsbedrijf der PTT omgezet in de NV Koninklijke PTT Nederland en opgesplitst in TPG Post BV en PTT Telecom BV. TPG Post werd in 2006 TNT Post en dankt haar naam aan de door de KPN in 1996 overgenomen Australische firma "Thomas Nationwide Transport" (TNT). Er kwamen steeds meer binnen- en buitenlandse aanbieders op de telecommunicatiemarkt, waardoor de concurrentie toenam en het personeelsbestand van de KPN afnam. Heden ten dage is de telefoniemarkt weer een versnipperde aangelegenheid die ondermeer leidde tot een woud van zendmasten. KPN is actief op de buitenlandse markt, eigenaar van het vaste telefonienetwerk, een belangrijke speler op het gebied van de mobiele telefonie, internet, digitale televisie en heeft een eigen winkelketen.

1885
 Algemeen
 Handelsblad
 Opening
 hulpkantoor.

ding van Burgemeester Fremery Kalff dat hij de beste aanbieding had van alle aanvragers. De verlangde garantie bedroeg driehonderd gulden voor het Telegraafkantoor. Hiervan zou de Koninklijke Chemische Fabriek er vijftig voor haar rekening nemen, zo zegde directeur Stroeve toe. Maar dan zouden de telegrafiekantoren in Uithoorn en Mijdrecht gelijke openingstijden moeten hebben en de geheimhouding even

In de bocht van de Amstel staat het herenhuis 'Bijgeval' (rechts vooraan), waar het telegraafkantoor ondergebracht werd. Collectie De Jong.

UITHOORNS TELEGRAFIEKANTOOR WORDT UITGEBREID

De Nederlandse Bell-Telefoon Maatschappij vroeg medio 1884 vergunning aan voor de aanleg van een elektrische verbinding tussen Amsterdam, Ouderkerk, Nieuwer-Amstel en Uithoorn. Rond datzelfde jaar legde G. Slagter een telegraaflijn aan tussen Uithoorn en Mijdrecht. Hij overtuigde de commissie onder lei-

waterdicht moeten zijn als die op Rijkstelegraafkantoren. Uithoorn toonde zich van de zuinigste kant en had in 1885 een eigen telegraafkantoor, zij het geen "Rijks". Waar het eerste kantoor stond is niet bekend, maar het werd in 1892 zeer tegen de zin van B & W van Uithoorn verplaatst naar het huis "Bijgeval" vlakbij de Chemische Fabriek aan de Amstel. Dat bedrijf was namelijk de grootste klant en het maakte de ritjes tussen

het telegraafkantoor en Chemische Fabriek heel wat korter. Het was bovendien "eigen schuld, dikke bult", want de gemeente had - na afloop van de eerste van vijf jaar in 1890 - de garantieovereenkomst niet verlengd omdat bezuinigd moest worden.

In advertenties treft men veelal aan dat men zijn brief kan sturen naar het postkantoor in Uithoorn. Het is dan gemakkelijk om de brieven af te halen of even te bezorgen bij de adverteerder. Brievenbesteller H.J. Woelders uit Uithoorn ging in 1887 met pensioen en ontving jaarlijks 267 gulden als "geweezen postbode". Hij zal er ongetwijfeld een inkomen of een tuin naast gehad hebben.

Na vijf jaar (1897) kwam er een telefoonverbinding tot stand tussen Amsterdam en Uithoorn, in verband met de realisatie van het Fort aan de Drecht. Ook burgers mochten van deze verbinding gebruik maken. Eerst in 1905 kreeg Uithoorn een eigen telefoonkantoor, gerund door de echtgenote van C. de Ruiter, mevrouw M. de Ruiter-Schalkwijk, die later assistentie kreeg van telefoniste Mejuffrouw van der Neut. Het telegraaf- en telefoonkantoor werd ondergebracht in een uitgekomen winkel.

Op 13 oktober 1911 brak er brand uit in de bakkerij bij buurman Berkemeijer. De krant schreef: "Het belovende graanpakhuis werd door de vlammen aangetaast. Dit pakhuis behoort aan de firma Engel & Zonen. In hetzelfde perceel is ook gevestigd het telegraafkantoor, maar dankzij de windstilte kon dit gespaard blijven."

Marktplaats/Wilhelminakade omstreeks 1930. Naar achter geplaatste pand is het café van C. de Ruiter. Pand rechts naast die met platte dak is van Kees van Vliet (later kapsalon De Keijzer), daarnaast Berkemeijer. Foto M.L. de Boer, coll. SOUDK.

Uithoorn

Raadhuis en Postkantoor

Raadhuis (frontzijde) en Postkantoor (linker gevel) van 1914. Huidige Let op de markante electriciteitspaal. Coll. SOUDK

Anno 1912 vond men dat een telegraaf- en postkantoor in een uitgekomen winkel een aanfluiting was voor een moderne gemeente als Uithoorn, zeker toen het aan een van de Haarlemmermeerspoorlijnen zou komen te liggen, het summum van eigentijdse ontsluiting. In het nieuw te bouwen Raadhuis zou men een kantoor voor Post en Telegrafie opnemen. Dat kwam er in 1914 en per 1 maart werd het oude hulp- post- en telegraafkantoor opgeheven. Men verhuisde het schamele gemeentebestuur van de bovenverdieping van Het Rechthuis naar het nieuwe Raadhuis aan de Raadhuisstraat, hoek Dorpsstraat. Het Postkantoor was ondergebracht aan de lange "Zijdelveld"-kant.

Directeur werd F. Leinweber, die vanuit Roelofarendsveen promoveerde naar Uithoorn dat toentertijd 2.796 inwoners telde. Hij maakte in 1922 plaats voor B.H. Blommers die in 1930 werd opgevolgd door A.S.H. Brussen.

Het is bijna niet voor te stellen dat in 1915 slechts elf telefoonnummers van Uithoornse abonnees vermeld stonden in het landelijke telefoonboek. Het was natuurlijk een overzichtelijke gemeente van een kleine 3.000 inwoners aan de boorden van de Amstel en men bekommerde zich niet echt om de provinciegrens. Er werd uit gegaan van de dorpsgemeenschap

situatie is onder aan de Pr. Irenebrug.

en vanuit die benadering waren Uithoorn en Amstelhoek/Mennonietenbuurt een eenheid. Vandaar dat er ook telefoonnummers uit het Mijdrechtse Amstelhoek onder Uithoorn stonden. Meer dan bebouwing aan Schans, Dorpsstraat en Wilhelminakade had Uithoorn niet. Vandaar dat er een zeer beperkt aantal personen de beschikking had over deze ultramoderne en kostbare telefonieaansluiting.

Uithoorn had een Rijkstelefoonkantoor met "eene openbare spreekcel" in het Post- en Telegraafkantoor. Het was op werkdagen geopend van acht uur tot één uur, 's middags van twee tot halfvier en daarna weer van zes tot acht uur. Op zon- en feestdagen was het kantoor open van acht tot negen uur en 's middags van een tot twee uur.

1	Vliet, Gebr. v.	Houthandel
2	Fabr. v. Melkproducten "Uithoorn"	
3	Verhoek, W.	Hôtel- en Stalhouder
4	Roeloffs Valk, A.C.	Notaris
5	Kaaskoper, W.N.	Arts, Dorpsstr.
6	Tol, H. v.	Molenaar, Dir. Stoomboot
Landbouw
7	Engel & Zonen, W.	Graanh. Mijdrecht
8	Mij. voor Zwavelzuurbereiding, voorh.
G.T. Ketjen & Co.	

9	Jong, J. de,	Med. Docts., Arts
10	Coöp. Zuivelfabr. en Melkhandel op Amsterdam,
Mijdrecht	
11	Fritschy, C.	Hôtel-Café-Rest.

Mijdrecht had ook een Rijkstelefoonkantoor met "eene openbare spreekcel" en met dezelfde openingstijden als het kantoor Uithoorn. Er waren slechts zeven telefoonaansluitingen:

1	Bruggen, Dr. D.J. v.	Arts
2	Doesburg, Fa. Wed. B. v.	Biscuitfabr. "de Lindboom"
3	Naaml. Venn. Stoomtimmerfabr. "Croonstad",
voorh. C. Verweij & Zn.	
4	Gemeentehuis	
5	Heijden, J.F.W.J. v.d.,	Notaris
6	Aartsen, J.,	Roomkaasfabr., "Pieternel"
7	Ruiter, A. de,	Veearts

Vinkeveen had alleen een hulptelefoonkantoor dat 's morgens een uur later openging, 's middags van twee tot drie uur open was en 's avonds van zes tot halfacht. Op zon- en feestdagen kon men van acht tot negen uur terecht. "Eene openbare spreekcel is gevestigd in het Hulpteleggraafkantoor". Er zijn geen telefoonaansluitingen opgenomen voor deze plaats in het boek uit 1915.

EEN ZELFSTANDIG POST- EN TELEFONIEKANTOOR

Bij de aanleg van de Provinciale Weg door Uithoorn in de jaren 1936-1938 moest het nog redelijk nieuwe

Jo Pieneman, postkantoor in Uithoorn omstreeks 1937 vermoedelijk nog het "oude" postkantoor aan de Raadhuisstraat aan de raampartijen te zien. Coll. Bezemer.

Links Lucie de Kok en Jo Pieneman (rechts) bij het schakelbord in postkantoor Uithoorn, omstreeks 1937.

Raadhuis van 1914 wijken. Daarmee kwam er ook een eind aan de gezamenlijke huisvesting van gemeentebestuur en de "PTT". Toen op 15 april 1937 het Raadhuis aan het Marktplaatsplein betrokken werd, verhuisde de "PTT" naar de locatie aan de Stationsstraat, tegenwoordig bewoond door de eigenaren van het naastgelegen "Restaurant Jade" (het pand van de befaamde "lapjeskoning" Kees van Vliet).

In oktober 1937 mocht mejuffrouw J. Pieneman, werkzaam op het postkantoor te Mijdrecht, van haar directeur tijdelijk in het postkantoor in Uithoorn gaan werken. Zij zou - indien nodig - ook in Mijdrecht waarnemen als de nood aan de man of vrouw zou zijn. "Jo Pieneman aan de telefoon Postkantoor Uithoorn" staat op de achterzijde van één de foto's geschreven. Voluit heette zij Johanna Suzanna Cornelia Pieneman, geboren in Mijdrecht op 8 oktober 1912 en vernoemd naar haar moeder. Zij was de dochter van Jan Pieneman en Johanna de Kok, die in 1907 in Mijdrecht trouwden.

Haar opa en oma, Gerrit Pieneman en Antje Tukker, hadden de sigarenhandel "Het Wapen van Amsterdam" in Mijdrecht. De vader van Jo, Jan Pieneman, leerde het vak van sigarenmaker in Uithoorn in de fabriek van Jan de Ruijter (de Roode Vos) in de Schans. Haar oom Ko Pieneman werkte in de tabakskerverij. Er is in dit tijdschrift uitgebreid geschreven over de tabakswinkel van Pieneman. Jo had twee oudere broers en twee oudere zussen; zij was net zes jaar oud toen haar moeder op 8 december 1918 stierf. Overigens heeft haar tijdelijke te werkstelling in Uit-

hoorn in 1942 nog geleid tot een geschil met de Belastingdienst over de hoogte van de inhouding van haar loonbelasting. Zij woonde namelijk in Mijdrecht en had als standplaats Uithoorn. Zij ontving een reiskostenvergoeding die door de Inspecteur als looncomponent werd beschouwd en dat leidde tot een hogere inhouding. Uiteindelijk kreeg Jo gelijk en over een aantal jaren restitutie.

Jo trouwde met Pieter Bezemer (29-03-1916 / 30-01-1976). Zij werd bijna 81 jaar oud en overleed op 1 oktober 1993. Op één van de foto's staat Jo samen met Lucie de Kok, vermoedelijk een nichtje van haar.

TELEFONEREN WORDT GEMEENGOED

In 1950 was er een aanzienlijk groter aantal abonnees dan de elf eerste telefoonbezitters uit 1915 en de nummers waren langer. Zie bijvoorbeeld Vliet, Gebr. v. met K 2975-201, Hôtel- en Stalhouder J. Verhoek met 380, de opvolger van Kaaskoper met 225 (dokter Jansen), graanhandelaar Van Tol met 316, de Mijdrechtse Graanhandelaar Engel & Zonen met 337 en de opvolger van dokter De Jong met 209 (dokter Martini).

Wie zelf wil puzzelen vindt het volledige overzicht in de tekst (zie bijlage van de gids van 1950). Heel handig was een aantal jaren een stratenboekje waarin achter de namen van de bewoners ook hun telefoonnummer stond. Dat had zin, omdat het aantal inwoners met telefoonaansluiting beperkt was en iedereen elkaar kende. Men kon dan altijd vragen of je even bij de burens mocht bellen, een gebruik dat in Uithoorn zeker nog tot begin jaren zeventig in zwang was. Nadat Thamerdal I, II en III volgebouwd waren en met Zijdelwaard een begin gemaakt was, verdween

het straten- annex telefoonnummergeidsje.

Naarmate Uithoorn groeide en de mens ongeduldiger werd, leek het Post-, Telegraaf en Telefoniekantoor aan de Stationsstraat te klein te worden. Achter de twee loketten zaten voornamelijk heren die in een tergend rustig tempo de rijen klanten bedienden, pakketten en brieven wogen, vele formulieren invulden en er nog meer stempels op zetten. Boven elk loket was met bordjes aangegeven waar je er voor terecht kon. Soms was dit bij de "klant" niet helemaal duidelijk en had je

UITHOORN K 2975

DISTRICT AMSTERDAM

UITHOORN

ZIE OOK ONDER DE BIJLIDEN.
▲ ZIE BLADZIJDE 8, DEEL 1.

VOOR AUTOMATISCHE BEREIKBAARHEID,
ZIE BLADZIJDE I GEEL.

- 374 Algemene Bedrijfscentrale Wilhelminakade 46.
348 Andax, Amsterd. Kunstzeldijde Industrie 'Chausse 26.
252 Aten, Chr. Pr. Beatrixk. 6.
228 Baanders, Th. H. Oranjest. 42.
479 Berkemeler & Zn., B. Br.- en bankoek, Wilhelminakade 2.

- 317 Bunnlingen, Fa. J. A. v. Auto-, motor- en rijw. h.
318 Dorpsstr. 7.
318 Bunnlingen, L. M. v. Thamerl. 25.
471 Burgers, J. G. M. Oranjest. 38.
471 Burgers, J. G. M. 57; Mennoetenbuurt (gem. Mij. drecht).

- 235 Eyk, G. v. Ruigekade 8, Mijrecht.
344 Fortuin, A. Oranjest. 8.
GEMEENTE EN GEM. INSTELLINGEN.
345 Gemeentehuis Burea. secr., ontv., gem.-arch., gem.-woning- en slachthuisbedr., veekeuringen, 239 Woonh. burgem., 436 Woonh. gem.-secr. (wnd.), 437 Woonh. gem.-architect.

- 296 Hollander, W. de Kruisweg, Wilhelminakade 4.
285 Hollander, W. de Kruisweg, Wilhelminakade 4.
280 Hoenders, J. Kon. Julianaal. 4.
258 Hoop, Jac. de Kaash. Dorpsstr. 41.
288 Hoop, W. M. de Kaash. Dorpsstr. 41.

- 475 Pien, Fa. de Kruisweg, Wilhelminakade 4.
332 Pienstijk Barh. v. d. Prov. v. Noord-Ned. 17.
429 Plooy, A. G. v. Groen. in levensmidd., Kerkh. 1.
445 Pollet, M. J. C. Verloren. Amstedijk 3.
345 Politie, Rijk Groep Uithoorn, Markt 1.
322 Post, wachtm. K. de Boer, Dr. Plemanal.

- 241 Teerbeer, v. v. d. Kruisweg, Wilhelminakade 4.
332 Pienstijk Barh. v. d. Prov. v. Noord-Ned. 17.
429 Plooy, A. G. v. Groen. in levensmidd., Kerkh. 1.
445 Pollet, M. J. C. Verloren. Amstedijk 3.

VOOR AUTOMATISCH INTERLOCAAL VERKEER RAADPLEGE MEN BLADZIJDE 1 (GEEL)

voorgond
UITHOORN
(K2975) IN DE
TELEFOONIDS
VAN 1950
achtergrond
JO PIENEMAN
IN HET
POSTKANTOOR
VAN UITHOORN
1937

1988 – Postkantoor Stationsstraat, Uithoorn met noodbarak er achter. Foto P. Schat. Coll. Soudk.

verkeerd gegokt. Dat was zondermeer een ramp, want na lang op je beurt te hebben gewacht, moest je in de rij van het andere loket achteraan aansluiten. En die rij stond vooral tegen vijf uur 's middags helemaal buiten. Binnen de muren van het kantoor leidde dit tot verhitte discussies over "voordringen" en het bood stof voor stereotiepe grappen over ambtenaren en bureaucratie. Na 40 jaar trouwe dienst kreeg de loketbeambte altijd een lintje, hetgeen de "burger" schamper deed opmerken: "het valt ook niet mee om 40 jaar lang onverstoorbaar te moeten stempelen als niet-werkloze."

De telefooncel in het postkantoor was bijna altijd bezet en als je moet wachten duurt elk gesprek dat gevoerd werd erg lang. Ongeduldige wachtenden stonden de beller opzichtig tot spoed te manen of klopten op de deur wijzend op hun horloge, geluidloos met hun lippen het woord "opschieten" vormend. Het nut van deze telefooncel verdween pas toen er openbare telefooncellen in de gemeente geplaatst werden.

In december 1983 was Uithoorn even landelijk nieuws: het postkantoor aan de Stationsstraat werd overvallen.

Het aantal telefoonaansluitingen nam explosief toe; nieuwe woningen werden standaard voorzien van een aansluiting tot de gevel. De openbare telefooncellen werden in de jaren negentig één voor één opgedoekt.

Vandaag de dag, in het tijdperk van de mobiele telefoon, kunnen wij ons er nauwelijks meer iets bij voorstellen. Nieuwe postkantoren aan de Industrieweg, de winkelgalerij Zijdelwaard (1971) en winkelcentrum Amstelplein (1999) boden niet meer de gelegenheid om van daaruit te telefoneren. Het postkantoor in de Stationsstraat werd in 1999 verkocht aan de buurman, de eigenaar van het Chinees-Indische Restaurant Jade.

Het telefoonboek, eens het meest gelezen boek in Nederland, heeft het zwaar te verduren. Het aantal vermeldingen is afgenomen, doordat het monopolie van de vaste lijntelefonie niet meer bij KPN ligt, er veel via internet gebeld, gewhatsapt of geskypet wordt en mobiele bellers hun 06-nummer niet in de telefoon-gids laten opnemen. Misschien komt er nog eens een tijd dat er wederom nog maar elf telefoonnummers op een Uithoorns lijstje komen te staan, die van "de laatsten der Mohikanen". ■

Bronnen

- Mevr. Tineke Ditmars-Bezemer: gegevens en fotomateriaal Pieneman (m.h.d.)
- De Proosdijkoerier: 1993, nr 1; 1994, nr 3 / 4; 2005, nr 4
- De Lange Brug 1986, nr 4: De PTT honderd jaar geleden (D. van Wees)
- Telefoonboeken vanaf 1915 e.a.

Rondeveens archeologisch materiaal in nationaal museum

door Peter van Golen

Op nevenstaande foto is een turf afgebeeld met een pijpenkopje. Dit beeld is illustratief voor een belangrijke periode uit de geschiedenis van de Ronde Venen. Vanaf het midden van de zestiende eeuw tot rond het midden van de twintigste eeuw is turf een belangrijk product geweest voor de economie in onze gemeente. De productie van de turf heeft tevens voor een definitieve verandering in het landschap gezorgd. Op geografisch kaarten uit het einde van de achttiende eeuw is duidelijk te zien hoe het vlakke weiland is getransformeerd naar uitgebreide waterpartijen.

De 'Nederlandsche Stad- en Dorp Beschrijver', L. van Ollefen, maakt in zijn dichtelijke beschrijving van het dorp Waverveen een toespeling op dat dreigende water.

*"Het dorpjen Waverveen, dus door de kunst gemaald,
Werd om gehoorzaamheid van 't oorlog aangegrepen,
Thans dreigt 't gebaggerd meir het in zijn balg te sleepen
Des wordt weêr zijnen vlijt met bange vrees betaald."*

De productie van turf en de export daarvan naar de grote steden leverde nog een andere bijdrage aan de economie van de Ronde Venen. De turfschippers brachten de turf naar de turfmarkten en turfgrachten in de steden en namen het afval wat in de steden werd geproduceerd mee terug als compost voor de boeren. Deze 'toemaek' werd door eigenaren van percelen grond, welke verpacht waren aan boeren, voorgescreven in hun pachtcontracten.

De vuilnis werd als compost gestort op de uitgebaggerde grond langs de slootkant. Met de mest die door elk boerenbedrijf werd geproduceerd, werd de compost vermengd en uitgestrooid over het bouwland, respectievelijk weideland. Dit proces van vuilstort en verwerking tot mest en uitstrooien wordt toemaken genoemd. Vandaar de naam TOEMAECKDEK.

De bemesting van de gronden is van vitaal belang om verarming van de gronden te voorkomen. In de

stadscompost was allerlei afval terechtgekomen: potscherven, munten, schoengespens en vooral pijpenkoppen.

Gebruikmakend van deze diversiteit is een vrij duidelijke tijdtabel op te stellen van wanneer tot wanneer dit toemaekdek is ontstaan in De Ronde Venen. Dit toemaekdek wordt in de gebieden rond Mijdrecht, Vinkeveen en Waverveen en Wilnis aangetroffen.

Turf werd niet alleen gebruikt als brandstof. Vast staat dat in Vinkeveen huizen en schuren op een turffundatie zijn gebouwd. Bij de reconstructie van de weg in Achterbos te Vinkeveen rond het jaar 1965, kwam een turffundatie tevoorschijn. Ook bij het hardnekkig misverstand dat gebouwen op koeienhuiden zouden zijn gebouwd, blijkt dat turf een belangrijke factor is bij het bouwen van kessen, waarop het gebouw rust. Turf en toemaekdek zijn in het verleden belangrijke producten geweest voor de kleinschalige economie in de gemeenschappen die zijn verenigd in de gemeente De Ronde Venen.

Namens de vereniging is een turf met daarin een pijpenkop aanvaard als inzending voor de tentoonstelling "Archeologie uit je achtertuin". Deze inzending staat voor het alom aanwezige toemaekdek in onze omgeving, dat correspondeert met de turfwinning. Met baggeren, schop en kruiwagen is ons landschap gevormd. Het toemaekdek heeft als meststof het landschap gecompenseerd voor de verloren gronden. De tentoonstelling is vanaf juni 2016 te zien in het Rijksmuseum van Oudheden te Leiden. ■

Een compilatie van Nieuwtjes en Weetjes uit Oma's tijd

uit Ons Weekblad van Zaterdag 11 april 1925 door Stef Veerhuis

Burgerlijke Stand.

UITHOORN

Geboren: Geertje d v C v d Sluijs en A Verhagen; Theodora Joanna d v J A ten Brink en M Th Pastoors; Johannes z v E. Gozems en J H v Brussel; Nicolaas Jacobus z v A F van Nierop en P C de Jong

Ondertrouwd: Huibertus Theodorus Eugenius Maria Randag 26 j en Anna Maria de Rijk 20 j; Cornelis de Boer 57 j en Anna v Egmond 49 j

Overleden: (te Leiden) Cornelis van Ommeren 58 j echtg v A M Schmidt; Gerardus Adrianus Maria Cornelissen 10 mnd; Gijsberta de Langen 74 j wed v J Kroone

MIJDRICHT

Geboren: Gijsbertus Petrus z v G Pouw en J Th Braak

Overleden: Jacob v Zanten 73 j echtg v M Kranenburg; Frans 8 mnd z v A v d Helm en P Balk

WILNIS

Geboren: Maria Elizabeth Josephina d v H M Baars en F Buts; Adriana Trijna Johanna d v A de Beun en T J Kars

Overleden: Cornelis Bosman 72 j; Elisabeth Magdalena v Haren 42 j echtg v D Kaptein

VINKEVEEN

Geboren: Jacoba d v J Berkelaar en M Heineke
Getrouwd: J Vink en G Nap
Overleden: G Woerden echtg v C v Vliet; G Meijer 8 mnd

ZEVENHOVEN

Geboren: Johanna Petronella d v T Verhaar en C A v Eijk; Hendrik z v L Immerzeel en H Brouwer; Wilhelmina Johanna d v G V Trigt en W A Lelieveld

**Te koop,
een Kippen-Nachthok,**
bij G. v. d. POST, Beurtschipper,
Uithoorn.

 Gedenkt allen met de
Man in **SCHOONMAAK** den

2e handsch Goederen enz.
met alles wat opgeruimd moet worden.
Aan huis te ontleden.

C. STRUIJLAART,
UITHOORN, A 245.

Naai- en Knip-Cursus Systeem WOHRZEK.

 Gevolg gevende aan des-
betreffende verzoeken, zal
vanaf 1 MEI a.s., behalve de be-
staande Cursussen,

een Dagcursus
worden geopend voor pasbeginnenden
tegen seer laag tarief.

De Leerares

M. B. Boortman
Zuwe — Mijdrecht

Verloren:

Een Dames-Armbandhorloge.

Tegen belooning terug te bezorgen aan
het bureau van „Ons Weekblad“.

Terstond gevraagd,
een Smidsleerling,

bij **P. W. KOOIJMAN**, Mr. Smid,
Vinkeveen.

Den 25en April a.s., hopen
onze geliefde Ouders, Behuwd- en
Grootouders

PETRUS JOHANNES ROELEVELD

EN

CORNELIA VERSTEEGH

hanne

25-jarige Echtvereniging
te herdenken.

Dat God hen nog lang voor ons
moge sparen, is de wensch van hun
LIEFHEBBENDE KINDEREN.

ADAM C. ROELEVELD.
CORNELIS J. ROELEVELD.
PETRON. J. M. ROELEVELD—
FONTAINE

EN KINDEREN.

WILLEBR. M. ROELEVELD.
AGATHA C. ROELEVELD.
CORNELIA G. ROELEVELD.
WILHELM. G. ROELEVELD.
JOHANNA TH. ROELEVELD.
THEODORA J. ROELEVELD.

MIJDRICHT, 11 April 1925.

Prima KOEHOOI

H. Zuidervaart, Uithoorn,
Telefoon 13

Van nabij.

Uithoorn. Ten nadeele van een
drietal bezoekers van de vergadering
van de coöp. boerenbank, deze
week gehouden, werden de belasting-
plaatjes van hun rijwielen ontfreemd.
Eén hanner deed hiervan aangifte bij
de politie.

— Deze week werden de leden van
de loterijclub bij den heer P. Kaatee
verrast, daar op hun lot een gedeelte
van de 20.000 was gevallen. Velen
kwamen hierdoor in het bezit van ruim
f 400. Een buitenkansje.

— Nader vernemen wij omtrent den
toestand van den veehouder Van den
Ancker, Mijdrecht, dat de doktoren
van het O. L. V. gasthuis te Amster-
dam constateerden, dat twee ribben
gebroken waren en de ruggegraat zeer
ernstig was beschadigd, doch niet ge-
broken. Wanneer er zich geen compli-
caties voordoen, is hoop op herstel nog
niet uitgesloten; evenwel zal hij ge-
durende een 6-tal weken in het gasthuis
moeten verblijven.

Sproeten
komen vroed
in het voorjaar.
Koop tijdig een pot
Sprutol
BIJ ALLE DRUGISTEN

Mijdrecht. Woensdag 15 April
a.s., des avonds 7.30 uur, zal in café
Borst, alhier, door „Het Groene Kruis“,
een ledenvergadering worden gehouden.

— Maandag (2e Paaschdag) nam. 2.30
uur, hoopt M. V. V. I op eigen terrein,
een medaillewedstrijd te spelen tegen
„Woodward“ I van Amsterdam. Wan-
neer M. V. V. geheel voltallig opkomt
en goed spel levert, kan er gewonnen
worden.

Deze medaille, in Nov. door een in-
gezetene beschikbaar gesteld, is toen
met gelijk spel tegen R. T. S., in be-
waring gebleven.

Vinkeveen.

— De slager J. de H. schopte dezer
dagen toen hij zijn hond wilde afstraffen,
bij ongeluk zijn klompen door de groote
spiegelruit van zijn slagerij. Een scha-
depostje.

1925

H. Communie

1925

Doet heden uw voordeel!!

Bij ons vindt gij een KEUR-COLLECTIE

**Kerkboeken, Rozenkransen
:- en Rozenkranstaschjes :-**

Als altijd een PRACHT-SORTEERING

H. Communie-Souvenirs

waaronder: Schilderijtjes, Kop en Schotels, Godslampjes, Wij-
waterbakjes, Beelden in verschillende voorstellingen, enz.,

tegen uiterst concurrerende prijzen

AANBEVELEND,

JOH. VAN GRIEKEN

R.K. BOEKHANDEL - UITHOORN

Het BESTUUR van het
Waterschap „De Eerste
Bedijking der Hylrochtsche
Droogmakerij”,

wenscht aan te besteden:

de levering van

210 M³. Onderhoudsgrint 2 x 3,

50 M³. Keislag 2 x 3.

Inlichtingen over plaats en tijd van
levering bij den Opzichter M. KRUIJT,
Amstelkade, Uithoorn.

Inschrijvingsbiljetten in te zenden
vóór 30 April a.s., bij den Secr.
Penningmeester J. VREEKE, A 484,
Uithoorn.

PAASCHAANBIEDING.

Wijnen	vanaf 75 ct. p. flesch	Koek	vanaf 25 ct. per half pond
Likeuren	„ 65 „ „ „	Biskwie	„ 25 „ „ „
Bruidsuikers	„ 25 ct. p. half pond		

Zoolang de voorraad strekt,

Bessensap per halve flesch 20 ct.

buiten de flesch, welke à 10 cent berekend wordt.

Dus wilt ge bezuinigen, dan is uw adres

W. DE HOLLANDER,
SCHANS, UITHOORN.

TE KOOP,

STOELEN, TAFELS, SPIEGELS, LINNEN-
KASTEN, SECRETAIRE, 2-pers. houten
LEDIKANTEN met springbak, KINDER-
LEDIKANTEN, NAAIMACHINE, gegoten
FORNUIZEN, een geëmailleerd FORNUIS,
100 c.M. lang, kan ook met gas gestookt
worden, KINDERSTOEL, SCHOONMAAK-
TRAPPEN, KINDERWAGENS, VOGEL-
KOOIEN, enz. enz.

B. JANSEN,

Amstedijk Zuid. Uithoorn.

Zondags wordt niet verkecht.

HULDE!

aan de Aviateurs.

ROOKT DAAROM

„HOLLAND BATAVIA”,
à 10 cent.

„HOLLAND INDIË”
6, 8 en 10 cent.

C. VERKERK,

HOEK SCHANS - UITHOORN.

RIJNEVELD'S MUZIEKHANDEL

Piano's, Orgels
en kleine Instrumenten,
meer voordelig

AMSTELKADE - UITHOORN

Behang niet meer.

Vraagt onze

WATERVERFBEHANDELING.

Bijbehorende Kwas-
ten TE HUUR,

Fa. H. M. SHOORL,

DROGISTERIJ - UITHOORN.

Een ZEER goed adres voor

het Inlijsten

VAN

Platen, Portretten, enz.,

vindt Gij in

VAN HILTEN'S BOEKHANDEL,

UITHOORN,

alwaar tevens voorhanden is

een groote sorteering Lijsten.

Hassing verhaspeld

door Ron Hartsink

Het Heilige Roomse Rijk der Duitse Natie was rond het jaar 1800 een lappendeken van vorstendommen, vrijsteden en kerkelijke gebieden, die streken om macht en grondgebied en elkaar vaak het licht in de ogen niet gunden. De eenheid was ver te zoeken. Het zou nog tot 1871 duren alvorens de Duitse eenwording tot stand kwam.

In het uiterste westen van Duitsland, vandaag de dag nog geen kilometer over de grens bij Winterswijk, ligt het dorpje Lünten, gemeente Vreden, alwaar Gerhard(us) Hassing in 1748 het levenslicht zag. Zijn zoon Joannes Hermanus (Harmen) Hassing werd geboren op 8 februari 1789.

Tijdens een bezoek aan het gemeentearchief van Vreden bleek het onmogelijk om verder terug in de tijd te zoeken naar voorouders. Men vertelde ons daar dat vrijwel het gehele gemeente- en kerkarchief verloren was gegaan bij een grote brand in de loop van de vorige eeuw. Wel kwamen we ter plaatse op het spoor van een jubileumuitgave in boekvorm, gepresenteerd door een lid van de historische kring Vreden, waarin een boerderij met de familienaam Hassing stond afgedrukt op 'n plattegrond van het dorp Lünten. Aan huisnummers en straatnamen deed men toen nog niet.

Armoede was troef in deze streek en daarom vertrok Harmen in het begin van de negentiende eeuw naar

het toen welvarende Holland, op zoek naar werk. Hij vond emplooi als kruitmakersknecht in de kruitfabriek in Ouderkerk aan de Amstel. Het grootste deel van de fabrieksgebouwen staan er heden ten dage nog steeds, schuin onder de A9.

Na twee eerdere huwelijken in Duitsland ontmoette Harmen opnieuw een vrouw. Op 26 november 1826 trad hij in het huwelijk, ditmaal met Catharina Voogt, die in 1801 was geboren te Nieuwer-Amstel, dat in

1964 omgedoopt werd tot de gemeente Amstelveen. Uit dit huwelijk werden zes kinderen geboren. Harmen kon lezen noch schrijven. Bij de aangifte van de geboorte van zijn zoon Gerrit, op 4 maart 1832 in de gemeente Ouder-Amstel kon zich wellicht daarom een merkwaardige en memorabele dwaling voltrekken: zoonlief werd door de dienstdoende ambtenaar ingeschreven met de achternaam Hartsink.

Dit fenomeen deed zich nog tweemaal voor: Gerrit's zus Cornelia (geboren op 15 juli 1830) werd als Hassing aan de gemeentelijke annalen toegevoegd terwijl broer Hendrik (geboren op

6 januari 1834) de naam Harsing toebedeeld kreeg. De overige kinderen kregen wel de naam Hassing.

Zou de ambtenaar Harmen diverse, steeds verschillend geschreven, achternamen hebben gepresenteerd, waarna laatstgenoemde gedwee 'ja' knikte omdat hij toch niet begreep wat er stond? Het lijkt voor de hand te liggen dat de vergelijking van de kindsachternamen met de naam van de vader niet werd uitgevoerd door

MIJN STAMBOOM

de gemeente. Voor zover de verschillende namen later wellicht alsnog werden opgemerkt, zou Harmen dan misschien veel leges hebben moeten betalen om de 'eenwording' alsnog tot stand te brengen? We zullen het nooit weten.

Op dit punt in de genealogische geschiedenis aangeland ontstond er een breekpunt in onze naspeuring (die natuurlijk in omgekeerde tijdsvolgorde werd verricht). Het spoor, nagetrokken vanuit de voormalige gemeente Vinkeveen en Waverveen, liep dood met voornoemde Gerrit Hartsink, die daar op 74-jarige leeftijd overleed op 27 januari 1907. Ook het Utrechtse provinciearchief kon geen uitsluitsel geven over zijn geboorteplaats. Wel werd de geboortedatum vermeld. Toen kwam de gedachte op dat Gerrit verhuisd moest zijn. Maar waar vandaan? Met in het achterhoofd de wetenschap dat De Ronde Venen zowel aan Noord-Holland als aan Zuid-Holland grenst, vervolgden we de zoektocht in het provinciale archief van Noord-Holland te Haarlem. Nog onwetend van het feit dat de naam Hartsink oorspronkelijk was ontstaan uit Hassing stuitten wij op het overlijden van Joannes Hermanus (Harmen) op 9 augustus 1840 te Ouder-Amstel. De link met zoon Gerrit werd gelegd via de vermelding dat Gerrit geboren was op 4 maart 1832 en die datum kwam overeen met de gegevens in het Utrechtse archief.

Het was toen de tijd van grote rooms-katholieke gezinnen (tien tot vijftien kinderen waren geen uitzondering: de laatsten moesten dan in de kantlijnen van het trouwboekje bijgeschreven worden...

Gerrit's zoon **Gerardus Hermanus**, geboren op 27 juli 1885 te Vinkeveen en overleden op 24 augustus 1962, kreeg zestien kinderen, waarvan Nicolaas Josephus de vader van schrijver dezès was. Deze zestien kregen ook allemaal grote gezinnen. Zo is de naam Hartsink wijdverbreid geraakt in Vinkeveen en omstreken.

Maar eigenlijk zouden ze dus allemaal Hassing moeten heten.

DEEL VAN DE STAMBOOM:

Joannes Hermanus (Harmen) Hassing:

Gehuwd (3) op 37-jarige leeftijd op 26-11-1826 te Ouder-Amstel met Catharina (Trijntje) VOOGT of VOOGD, geboren 1801 te Nieuwer-Amstel, overleden op 20-12-1858 te Waverveen-Vinkeveen,

Uit dit derde huwelijk:

1. **Gesina**, geboren op 03-01-1829 te Ouder-Amstel.
2. **Cornelia HASSINK**, geboren op 15-07-1830 te Ouder-Amstel (gezindte: RK), overleden op 25-05-1894 te Abcoude-Proostdij op 63-jarige leeftijd.
3. **Gerrit HARTSINK**, geboren op 04-03-1832 te Ouder-Amstel, overleden op 27-01-1907 te Vinkeveen en Waverveen op 74-jarige leeftijd. Gehuwd op 37-jarige leeftijd op 21-08-1869 te Ouder-Amstel met Cornelia (Corrie?) SMORENBURG, 27 jaar oud, geboren op 21-03-1842 te Nieuwer-Amstel, overleden op 25-12-1913 te Vinkeveen en Waverveen.
4. **Hendrik HARSING**, geboren op 06-01-1834 te Ouder-Amstel, overleden op 03-04-1907 te Abcoude-Proostdij
5. **Klaartje**, geboren op 05-08-1836 te Ouder-Amstel.
6. **Johannes**, geboren op 03-11-1837 te Ouder-Amstel, overleden op 06-06-1861 te Waverveen, Vinkeveen op 23-jarige leeftijd.

Met dank aan Rob en Ria Hartsink voor hun genealogische naspeuringen.

HV ook op Facebook

De oplettende belangstellenden zullen het ongetwijfeld gemerkt hebben: de historische vereniging heeft ook een Facebookpagina:

<https://www.facebook.com/proosdijlanden>

Marie José van Bunningen beheert ons rijke fotoarchief. Zij plaatst met inbreng van Hans van Zwieten regelmatig foto's van vroeger.

Verenigingsnieuws

Jaarvergadering

Aan de leden van de Historische Vereniging "De Proosdijlanden"

Hierbij wordt u uitgenodigd voor een ledenvergadering, welke zal worden gehouden op

Donderdag 17 november 2016 in het Verenigingsgebouw de Schakel, Dorpsstraat 20 te Wilnis
Aanvang 20.00 uur

AGENDA

1. Opening door de heer J. Meulstee, voorzitter

2. Verslag van de ledenvergadering van april 2016

Dit verslag is in te zien via onze website

3. a. Bespreking beleid

b. Verslag van activiteiten.

c. Voorstellen activiteiten 2017.

De diverse stukken zijn eveneens in te zien via onze website, deelpagina 'bestuur'.

4. Bestuursverkiezing

Aftredend en niet herkiesbaar: de heren H. van Dreumel (Mijdrecht) en H. Hoefkens (Wilnis) en Mw. M.J. van Bunningen (Mijdrecht).

Als nieuw bestuurslid voor de post Monumenten stellen wij voor Mw. W. Dijkxhoorn (Mijdrecht).

Dhr. J. Meulstee (Vinkeveen) treedt af als voorzitter, wij stellen hem opnieuw voor als bestuurslid met de portefeuille Redactie (Proosdijkoerier, nieuwsbrief en website).

Voor de functie van voorzitter stellen wij u voor om de heer Rob Blans (Mijdrecht) te benoemen.

5. Bespreking en vaststellen van de begroting 2017

De financiële stukken leggen wij ter vergadering ter inzage.

Mocht u vooraf inzage willen in de begroting voor 2017 dan kunt u contact opnemen met onze penningmeester, dhr. J. van Breukelen.

6. Huisvesting vereniging

7. Rondvraag en sluiting

PAUZE

Na de algemene vergadering vertelt beroepsvisser Theo Rekelhof uit Kudelstaart over de palingvisserij. Zijn presentatie begint over de geschiedenis van de Westeinderplassen en het gebied eromheen. Rekelhof vertelt over de visserij in vroeger jaren en over vier generaties Rekelhof.

Het verhaal gaat aan de hand van een PowerPointpresentatie van honderd afbeeldingen.

De heer Rekelhof houdt van interactie met het publiek.

De presentatie is daardoor nooit saai en toegespitst op de interesse van de toehoorders.

Agenda

3 oktober	19.30 uur	Genealogie lezing - Dorpshuis "de Boei" te Vinkeveen
7 november		Werkgroep Genealogie: "Stamboomproject De Ronde Venen".
17 november	20.00 uur	Algemene ledenvergadering met lezing over de palingvisserij in Verenigingsgebouw "de Schakel" te Wilnis)

Wij stellen aan u voor:

Rob Blans, beoogd voorzitter van onze vereniging (zie ook de agenda voor de algemene vergadering elders in deze Proosdijkoerier).

Rob Blans is 68 jaar, getrouwd en heeft vier kinderen en vier kleinkinderen. Hij studeerde geodesie in Delft, alwaar zijn belangstelling voor het maken van kaarten is gewekt. Na zijn afstuderen en de vervulling van de dienstplicht als terreinmeetofficier (weer kaarten) werkte hij gedurende 41 jaar in de ICT, van programmeur tot lid van de Raad van Bestuur van CMG (nu CGI).

Als vrijwilliger heeft Rob gedurende ruim 40 jaar allerlei bestuursfuncties vervuld bij Scouting Nederland, voornamelijk op gewestelijk en landelijk niveau. Van 2006 tot 2014 was hij lid van de gemeenteraad van De Ronde Venen. Rob heeft altijd veel belangstelling gehad voor geschiedenis en hoopt zich daar nu verder in te kunnen verdiepen binnen de Historische Vereniging Proosdijlanden.

Welkom terug!

Wij zijn bijzonder content met het feit dat mevrouw **Wiesje Dijkxhoorn** (Mijdrecht) zich opnieuw beschikbaar gesteld heeft voor ons bestuur. Binnen het bestuur van de historische vereniging zal Wiesje de portefeuille 'Monumenten' beheren. Dit heeft zij eerder al diverse jaren met verve gedaan. Ook voor de komende tijd wensen we haar veel plezier en voldoening bij hierbij.

Cadeaubon

In deze Proosdijkoerier treft u een inlegvel. Hierop heeft u de mogelijkheid om een jaarabonnement op de Proosdijkoerier te schenken aan iemand, die u ons mooie blad bieden wil. Zeker voor de komende feestmaanden een aanradertje.

Rectificatie

De heer Henk Immerzeel meldde ons dat hij op de klassenfoto in de vorige Proosdijkoerier staat genoemd als nr. 17, maar hij is nr. 16. Waarvan akte!

'De Proosdijkoerier' is een kwartaaluitgave van de Historische Vereniging 'De Proosdijlanden', geregistreerd onder ISSN 1388-7165.

Redactieadres

Dhr. Jaap Meulstee
Adres: Conincksmeer 5, 3645 WG Vinkeveen
E-mail: meuls63@planet.nl

Tekstredactie

Dhr. Jan Rouwenhorst

Vormgeving

Peploen
Website: www.peploen.nl

Drukkerwerk

Drukkerij Avanti Wilnis
Website: www.drukkerijavanti.nl

Voorzitter

Dhr. Jaap Meulstee
E-mail: meuls63@planet.nl

Secretaris, excursies en lezingen

Mw. Geertje Oerlemans
Adres: Burgemeester de Voogtlaan 41, 3648 XD Wilnis
Telefoon: 0297 - 256660
E-mail: geertje.oerlemans@ziggo.nl

Penningmeester

Dhr. Jan van Breukelen
E-mail: jm.vanbreukelen@xs4all.nl

Algemeen adjunct

Dhr. Hans van Zwieten
E-mail: ha911@live.nl

Algemene zaken (aspirant bestuurslid)

Dhr. Rob Blans
E-mail: rob.blans@eu.nl

Archeologie

Dhr. Paul Hoogers
E-mail: p.hoogers@icloud.com

Foto's, Facebook, Gilde

Mw. Marie-José van Bunningen
E-mail: mariejose49@ziggo.nl

Heemkunde

Dhr. Harry Hoefkens
E-mail: h.m.hoefkens@kpnplanet.nl

Genealogie

Dhr. Hans van Dreumel
E-mail: h.v.dreumel@gmail.com

Monumenten (aspirant bestuurslid)

Mw. Wiesje Dijkxhoorn
E-mail: w.dijkxhoorn@ziggo.nl

PR en documentatie

Dhr. Co Oudshoorn
E-mail: co.oudshoorn@planet.nl

Ledenadministratie

E-mail: administratie@proosdijlanden.nl
Aanmelding voor het lidmaatschap kan bij de ledenadministratie op bovenstaand adres.

Postadres vereniging

Postbus 65, 3648 ZH Wilnis
Bankrekeningnummer NL89 RABO 0369 6185 05

Website: www.proosdijlanden.nl

E-mail: info@proosdijlanden.nl

Contributie: €17,50 per jaar

Losse exemplaren van de Proosdijkoerier € 4,90 per stuk

Opplage: Circa 1100

Nieuwe leden

Hr J.A.M. Bon	Mijdrecht
Hr. C. Boertje	De Hoef
Hr. G. Doombos	Kessel Loo (België)
Mevr. A.M.S. Kramer van Schie	Mijdrecht
Hr. J.H. van Walraven	Nieuwkoop

Ook lid worden?

Bel dan naar 0297 - 282190 of stuur een e-mail naar administratie@proosdijlanden.nl

"U gaat uw lidmaatschap van de Historische Vereniging De Proosdijlanden aan voor onbepaalde tijd en dat lidmaatschap wordt telkens automatisch voor een jaar verlengd.

Daar hoeft u niets voor te doen. U kunt uw lidmaatschap opzeggen uiterlijk vier weken voor het begin van een nieuw kalenderjaar. Als lid van de vereniging ontvangt u De Proosdijkoerier en na aanmelding hiervoor via de website ook onze digitale nieuwsbrief".

DOELSTELLING VAN DE VERENIGING:

De vereniging stelt zich tot doel belangstelling te wekken voor de geschiedenis van De Ronde Venen en een stimulerend aandeel te leveren in de ontwikkeling van de regionale en plaatselijke geschiedenis in de ruimste zin.

Copyright

Overname van artikelen uit de Proosdijkoerier is toegestaan mits met uitdrukkelijke toestemming van de redactie.

Inleverdatum kopij volgende nummer:
1 november 2016

ADVERTENTIEPAGINA BINNENZIJDE OMSLAG
IN BEZIT VAN AVANTI

ADVERTENTIEPAGINA ACHTERZIJDE OMSLAG

RABOBANK

IN BEZIT VAN AVANTI